Su Eleştirmenleri

Özge Calafato

altKitap

Su Eleştirmenleri

Yazar: Özge Calafato

Editör: Hande Ortaç

Kitap Tasarım: Su Başbuğu

Fotoğraflar: Özge Calafato

Tür: Öykü

www.altkitap.net

altkitap@altkitap.net

Su

Eleştirmenleri

Özge Calafato

altKitap
Ücretsiz E-Kitap Yayınevi

Özge Calafato

İzmir’de doğdu. Boğaziçi Üniversitesi’nde Siyaset Bilimi ve Uluslararasi İlişkiler okudu. Gazetecilik alanındaki yüksek lisans eğitimini Londra Westminster Üniversitesi’nde tamamladı. 1999 yılından bu yana Geniş Açı, altZine, Jazz, Travel+Leisure ve DOX gibi dergilere yazı ve çevirileriyle katkıda bulundu. Öyküleri *altZine.net, Hayalet Gemi, Eşik Cini* ve *Notos* gibi dergilerde yayımlandı. *Konuşmayan Adam* (altKitap, 2000; Notos, 2007) ve *Tutkunlar - Kült Kitap* (Notos, 2012) adlı iki romanı ve *Caz Kadınları* (altKitap, 2011) adlı bir deneme kitabı bulunuyor. 2008-2013 yılları arasında Abu Dhabi Film Festivali’nde çalıştı; aynı zamanda festivalin SANAD Geliştirme ve Post-prodüksiyon Fonu’nun seçici kurulunda yer aldı. Halen çeşitli film festivallerinde küratör ve danışman olarak görev alan Calafato aylık edebiyat dergisi *altZine.net* ve e-kitap sitesi *altKitap.net*’in da yayın kurulu üyeliğini yapmaktadır.

Metinleriyle yer aldığı kitaplar: *Deli Öyküler*, Okuyanus Yayınları (2003); *Kahramanlar Kitabı*, Okuyanus Yayınları (2004); *Kentler Kitabı*, altKitap (2008); *Istanbul'da Kan Var*, Sel Yayıncılık (2010).

Önsöz

Su Eleştirmenleri, Özge Calafato'nun var olanın kılçıklarından büyük hikâyeler çıkardığı yepyeni bir kitap. Calafato etli butlu anlatımlardan, büyük laflardan ve karmaşık olay örgüsünden uzak durarak dilin olanaklarını dupduru, süssüz ama derin anlatımıyla zorluyor öykülerinde. Neredeyse her öykünün kendine ait bir jargonu, okurken göze batmayan, tam isabet yeni deyişleri var. Sadece dilde hapsolmuş bir yaratıcılıktan bahsetmek kitabın genel fikrine haksızlık olur. Öykülerde günlük yaşamın detaylarını didikleyip nano boyutta sistemi var eden masum görünüşlü yapıtaşlarına ulaşmayı başarıyor Calafato. Metninin merkezine aldığı bu detayları mercek altına yatırıyor ve groteskleştirerek okuyanı bu sıradan ve alışılmış duruma yabancılaştırmayı başarıyor. Durumların, diyalogların, duyguların altını ustalıkla boşaltıyor ve karşımıza absürt olarak nitelendirebileceğimiz öyküler çıkarmayı başarıyor. Bu kitapta öyküler 3 farklı başlık altında gruplandı. Bunun en temel nedeni birbirinden daha parlak fikirlerin bir zaman sonra bir diğerinin önüne geçmesiydi. Öyküler korkusuzca küçük burjuva hayatımıza derinlikli eleştiriler getiriyor ya da var olanı yıkıp yerine yeni bir önermeyle geliyordu.

Okundukları anda dokunduğu yer itibariyle derinden sarsan, sorgulayan, dalga geçen ama okunduktan hemen sonra zihnin o sinsi reddedişiyle unutulmak istenen metinlerdi hepsi. Zihnin bu korunmacılığına müsade etmeden, tekrarlayan temaları ve durumları yan yana getirme çabası, metinlerin yarattığı etkinin daha uzun süre devam etmesini sağlamaya yönelik. Yoksa Calafato'nun derinden akan alaycılığını ve bunun üstüne ustalıkla inşa ettiği durumları boyunduruk altına alma, kitabî bir müdahaleyle daha iyi anlaşılmalarını sağlama telaşesi hiç değil. Türkiye'nin ilk elektronik yayınevi olma özelliği taşıyan altKitap'ın, okurlarına kaliteli içerik sunma anlayışını devam ettirdiğini düşündüğümüz bu yeni öykü kitabını keyifle okumanızı dileriz.

Hande Ortaç

Yeni Bir Dünyaya Giriş

Su Eleştirmenleri

Su eleştirmenleri su içicinin etrafını sardı. Bu kez su içicinin işi zor.

Su içici daha önce seksen kişiyi elemişti. Dokuz daha. Birinci de gelebilir. Getirilebilir. Şansı ne kadar? Su eleştirmenlerinin elindeki kader.

Su içici yıllardır su içiyor. Su içme edimini, niyetini belli ederek kamusal alanda büyük bir başarıyla gerçekleştiriyor, izleyici buluyor, çeşitli basın kuruluşları aracılığıyla da etkin biçimde duyuruyor.

Su içicinin her su içişi su içme olarak kabul görmez. Su içicinin önceden Su içiyorum beyanı gereklidir. Su içme eylemi kamuya açık olmalıdır. Yalnızca su bardağıyla sınırlı kalmamalı; tencere, tava, tas, limon sıkacağı ve gerekirse leğeni de kapsamalıdır.

Edim sıkça tekrarlanmalıdır. Su içici, suiçicisi sıfatını korumak için çaba harcamalıdır. Panellere katılmalı, sergilerde yer almalıdır. Boy göstermelidir. Kendini teorik ve pratik yönden geliştirmelidir.

Bu su içici de, az sayıda su içiciden biri. Geçimini su içerek kazanıyor. Yarışmada, su eleştirmenlerinin ortasında, gözetim altında.

“Buyrun su içici.”

“Teşekkür ederim.”

Su içme yarışması *Canlı* ve *Cansız* kategorileri altında ikiye ayrılıyor. Canlı bölüm, su eleştirmenlerinin su içicinin çevresinde yuvarlak oluşturup ayakta durdukları bir ortamda su içicinin su içme edimine bire bir canlı tanıklık etmeleriyle gerçekleşiyor.

Cansız bölüm ise, resim, heykel, sinema ve (paradoksal olarak) tiyatro alanlarında son bir yıl içinde kotarılmış su içme sahnelerinin

değerlendirilmesini kapsıyor. Su eleştirmenleri burada yuvarlak olarak durmaktan çok tek bir sıra halinde yan yana oturmayı tercih ediyor.

Şu an yarışan su içici, genç, fakat arkasında bıraktığı sayısız başarının gururunu taşıyor. Bu yarışmaya ilk kez katılıyor. Çalışmaları genellikle yurt dışında bulunuyor.

Canlı su içiciliği final elemesi için çeşitli kategoriler bulunuyor.

1. Bardaktan İçme

2. Kadehten İçme

3. Denizden İçme

4. Musluktan İçme

5. Kovadan İçme

6. Kar İçme

7. Lağım Düzeneği

Sekiz kategoride (10 üzerinden) alınan puanların ortalamasına göre değerlendirilen yarışmacılar çan eğrisi yöntemiyle sıralanıyor.

Bu arada lağım düzeneğine açıklık getirmek gerekirse: Lağım Düzeneği son derece steril şartlarda yapay lağım boruları ve kanalizasyon suyundan oluşuyor. Su son derece temiz olmasına rağmen bir boya maddesiyle grileştiriliyor. Burada amaç, su içicinin psikolojik iğrenti katsayısını hesaplayabilmek. Bu nedenle Lağım Düzeneği kategorisinin genel puanlama içindeki ağırlığı daha çok (Su içicilere lağım düzeneğinin steril olduğu bildirilir. Fakat kimi bilinçli verilen ipuçları nedeniyle hiçbir yarışmacının sterillikten tam emin olmasına izin verilmez. Musluk suyunun hazırlanmasında da aynı kaygılar dikkate alınır).

Su içicinin önüne bardağı koydular. Bildiğimiz su bardağı. Altında bir küçük yuvarlak örtü. Dantel. Tepsinin içinde, ağzına kadar da dolu değil. Su eleştirmenleri verilen işaretle aynı anda kaş çattı. Kol kavuşturdu.

Gözler su içicinin üstünde. Su içici göz dikilmesinin heyecanıyla su bardağını elinde hafifçe titretti. Ağzına götürdü. Üç yudumda içti (Su eleştirmenleri yudum sayısının puanlamayı nasıl etkileyeceğini asla açık etmemektedirler). Ağzında kalan suyu yuttu. Dudaklarının ıslak kalmasından rahatsız oldu. Fakat ne yapacağını da bilemedi. Belli belirsiz, diliyle dudaklarını yaladı. Ama bu devinim su eleştirmenlerinin gözünden kaçmamış olabilir.

Birinci kategori yaklaşık bir buçuk dakika sürdü. Daha sonra su içiciyi üç dakika dinlenmeye aldılar. Bu sırada kadehi hazırlıyorlardı.

Kadeh normal şarap kadehi. Neyi ölçecekler? Kadehten su. Su içici kategorilerden en çok kadehe şaşıyor. Yine de bozuntuya vermedi, aldı eline.

Kadehe şarap koyar gibi koymuşlar. Su berrak. Şarap gibi. Sol eliyle kavradı, içti. Kavramayıp hafifçe mi tutsaydı? Oldu olanı düşünmeye gerek var mı?

Galiba kadehten düşük puan alacak. Kibarlığa mı bakıyorlar? Keşke kavramasa mıydı öyle eliyle? Isıtmasa sıkıca.

Su eleştirmenleri ser vermez, sır vermez. Aynı kaş açısı.

Tastan yalıyoruz.

Bu sefer sütlü su geldi. Ayy. Ne süt severim, ne tas. Kedilik ölçümü. Çizgi filmlerdeki.

Masaya koydular, porselen tas. Çorba kâsesi gibi ama içinde sütlü su. Su sıcağa yakın ılık.

Yavaşça yaladı. Tam emin olamadığımdan. Hızlı mı başlasaydım? Belki sabit hız makbuldür. Bilemedi. Ama tutarlılık iyidir diye mantık kurup hep yavaş yavaş yavaş yavaş yaladı.

Üçüncü evre neredeyse on beş dakika aldı.

Tuvalet molası.

Deniz kıyısında bu kez su eleştirmenleri yarım halka çevreliyor. Azar azar içti. Süreli. Bir dakika. Doldurmaya çalıştı, süreci yavaşlatarak. Tuz, tuz.

Öğleden sonra yeniden yarışmanın ilk mekânındalar.

Musluk. Musluktan içmenin de kimi kategorik özellikleri var. Bozuk musluk düzeneği bilinçli kurulmuş. Siz açınca fışkırabilir de, ip gibi de akabilir. Bilemezsiniz. Birden sıcağa da çevirebilir. Hazırlıklı olmak gerek. Süre otuz beş saniye. Musluğa ağız dayanmasının puanlamaya nasıl bir etki edeceği belirtilmemiş. Yalnızca musluğun temiz, parlak olduğu görülüyor. Su için de “Öldürecek dozda pislik içermez” ibaresi konmuş.

Musluktan akan su, birden fışkırdı, birden kaynadı ve birden kesildi. Ama ağzını dayamamıştı, avuç içi kadar yanmadı dili. Kovadan içerken eliyle kovayı hafifçe yan yatırma yöntemini kullanırken karı ağzında eriterek içti. Lağım Düzeneği konusunda biraz tiksinir gibi olduysa da puanlamaya lağımın katkısını göz önünde bulundurarak hemen toparlandı.

Su eleştirmenleri on su içiciyi izledi. Su içiciler dinlenmeye alındı. Su eleştirmenleri masa başına oturdu.

“Bardaktan içişini beğenmedim. Teknik açıdan son derece yetersiz. Üç.”

“Ağzında kalan suyu yutması bence de kesinlikle estetikten yoksundu. Bir.”

“Kadehte tam bir felaketti. Bu kadar kötü su içen birine daha önce hiç rastlamadım.”

“Düşünün, şimdiye dek kazandığı başarılar kim bilir ne şaibeli.”

“Kesinlikle.”

“Kovayı nasıl kaldırdığını gördünüz mü? Otuz derecelik açı sınırını tam yedi dereceyle geçti.”

“Bir felaket.”

“Ne diyeceğimi bilemiyorum. Gençliği sebebiyle altı verilebilir.”

“Ama o zaman hak ettiğinden fazla almış olacak.”

“Ben deniz suyunu içerken çok büyük bir tereddüt içine düştüğüne tanıklık ettim. Yedi verebilirim, ama sırf bu yüzden sanırım beş puana inmem gerekiyor.”

“Deniz suyunu avucuna alış tekniği kesinlikle yanlıştı.”

“Musluktan içerken de aynı avuçlama tekniğini kullandı. Tabii o teknik pek çok suyun boşa gitmesi, enerji kaybı demek.”

“Verimsiz.”

“Son derece.”

“İki.”

“Ben de üç.”

“En fazla üç, evet.”

Böyle böyle genç su içiciyi elediler. Su içiciye hangi nedenlerden elendiği bildirilmedi. Su içici uzun bir süre daha aynı teknikleri sürdürdü. Tabii başarılar kazandığı da olmadı değil.

Zehir

Gezimin altıncı gününde, bu denizlerden uzak ülkede, bir sokak lokantasının önünden geçiyordum. Sokak lokantaları burada çok yaygındı; her daim sıcak olan bu memlekette (kışın bir ay kadar süren buz kesen rüzgarlar, kar toplayan bulutlar hariç) özellikle şubattan hazirana kadar iç mekanlarda durmak mümkün olmuyordu. Bu nedenle şubat-haziran arası yaşam sokağa taşıyordu; dükkanlar, evler boşalıyordu. Duvarların içindeki yaşam tamamen boşalıyordu. Yataklar, televizyonlar, halılar, tüpler, raflar, çaydanlıklar, sahanlar, kepçeler, havanlar, mikserler, şezlonglar, şemsiyeler, lens kutuları, kolonya şişeleri, çöp torbaları, ışıldaklar, tuvalet kağıtları; sonra dolaplar, kapılar, pencereler, naftalin tabletleri, mutfak önlükleri, bornozlar, bidonlar, mandallar… Toz tutmuş köşelerinden, sıvası dökülmüş duvar diplerinden, tahtası çıkmış cilası atmış ahşap döşemelerden, örümcek bağlamış tavanlardan, mermerlerden, fayanslardan, marleylerden, taşlardan, tuğlalardan sökülüp ağustosta yeniden takılmak üzere dışarı yığılıyordu. Tak-çıkar evler. Her evin, her binanın önünde, kendi tak-çıkarının kurulması için ayarlanmış alanlar vardı. Bir yandan bahçe gibi,bir yandan değil. O kadar sıcak, o kadar sıcaktı ki. Ama güneş sıcağı değil. Sıcak, duvarların içinde sıkıştığı vakit patlayıcı bir maddeye dönüyordu. Muhtemelen çevresindeki dağların, denizsizliğin, kuraklığın, çoraklığın da etkisiyle. Yaz aylarındaki boğucu sıcak güneşsiz olurdu; insanlar da o nedenle tak-çıkar evlerine çatı takmazlardı. Çatısız yaşarlar, çatısız soyunurlar, çatısız giyinirler, çatısız yerler, çatısız içerlerdi. Bu tak-çıkar evlerin ve iş yerlerinin genelde sadece kapısı ve penceresi olurdu. Patlamasın diye duvarsız. İşte, tak-çıkar kapılar ve tak-çıkar pencerelerin arasına ince bezler asıyordu bazı aileler, ev sınırlarını daha iyi çizmek için. Çoğu aile bir şeyle de örtmüyordu evini. Kapılar, gelen konuklara kolaylık sağlamak amacıyla takılan bir nesne işlevi görüyordu yalnızca. İlginçtir, kapı çalma adeti vardı ülkede. Evin dört tarafı açık da olsa, herkes içeri kapıdan giriyordu. Hem de çalarak.

Tak-çıkar evlerin yanı sıra, sokaklar sıcaktan dolup taşıyordu. Güneşsiz sıcaktan. Eczaneler, hastaneler, bakkallar, terziler, ayakkabı tamircileri,

çilingirler, kırtasiyeler de tak-çıkar alanlarında yerini almıştı. Sokaklar giderek taşıyordu. Tepeden bakıldığı haliyle bir açık hava kentiydi artık. Kuş bakışıyla insanlar, yıkanırken, uyurken, sevişirken, kapı çalarken, işerken, burun karıştırırken, ayak tırnağı keserken, giyinirken görülebilirdi. Kuş bakışını da geç. İnsanlar yan komşularını da böylece izleyebilirdi. Benim gibi başka ülkeden gelen biri için, anlaşılmaz bir şey. Kendimi garip hissediyordum, çünkü burada kimse kimseyle ilgilenmiyordu, benim onlarla ilgilendiğim gibi. Etek altlarından, kapı deliklerinden, pencere pervazlarından, ikinci katlardan, üçüncü katlardan sokak yaşamının bana göre mahremini dikizliyordum. Anlaşılan o ki, bu eylemi yapan tek kişi bendim.

Tak-çıkar evlerin, tak-çıkar matbaaların, fabrikaların, marangozların, lehimcilerin; tak-çıkar bankaların, bilet gişelerinin, jimnastik salonlarının; tak-çıkar kuaförlerin, kitapçıların ve aktarların yanı sıra sokak ortalarında lokantalar vardı. Sokak lokantaları. Lokantadan ziyade tezgahtı bunlar aslında. Ortada kocaman birkaç tezgah, aşçılar harıl harıl bir elleriyle tavaları çeviriyor, diğer elleriyle terlerini siliyorlardı. Dumanlar tezgahları sarıyordu. Çok lezzetli olsa gerek, diye düşündüm, pişirilenlerin. Tezgahların çevresine banklar atılmıştı ve insanlar tıklım tıkış iştahla yiyorlardı. Çok hızlı yiyorlardı, inanılır gibi değildi. Ben böyle bir iştah görmedim, yemin ederim. O kadar çok insan vardı ki, ben diyeyim üç yüz, siz deyin beş yüz. Her bir sokak lokantası, yani tak-çıkar lokantada bu kadar kişi. Sürekli yiyenler memleketi, diye düşündüm. Bir tabak, bir tabak daha, bir tabak daha bir tabak daha bir tabak daha bir tabak daha bir tabak daha bir tabak daha bir tabak daha bir tabak daha bir tabak daha bir tabak daha bir tabak daha. Başım döndü. Sonra yaklaştım. Dikiz huyumla tabakların içine baktım. Şeffaf, kararmış ya da beyaz, turkuaz ve eflatun, kavuniçi ve haki renkte folyolar. Plastiğe benziyorlardı. Yaklaştım, tezgahtaki adamlardan birine tabakları gösterdim. Sonra, işaret parmağımla bir yapıp para uzattım. Anlasın diye. Yani, bir porsiyon. Tezgaha doğru çağırdı beni. Haklıydı da. Onlarca renk vardı daha. Ve türler: top top, folyo folyo, içi şişmiş, üstü yanmış, altı yapışmış, kalın, ince, kesilmesi gereken ve elle de kopartılabilen, sürüyle çeşit. Nedir acaba, diye düşünüyordum. O sırada bana bir tabak uzattı. Tepeleme dolu, onlarca ipsi folyonun üzerine, tadımlık bir de top eklenmişti. Tabağımı aldım, para üstümü de. Kendime banklardan birinde yer aradım. Yer yoktu. Çok büyük bir gürültü vardı onun

yerine. Haşır huşur. Ama insanların konuşurken değil yerken çıkardığı bir hışırtı. Neyse, birini itekledim. Sığıştık. Tabağı önüme koydum, folyolardan birini ağzıma attım. Evet, plastikti. Çiğnenmiyordu. İnsanlar plastik yiyordu. İnsanlar plastik yiyordu. İnsanlar plastik yiyordu. Çok ucuza, kendi vatanımda 4-5 liraya alabileceğim bir tabak yemeği 2 kuruşa alıyorlardı ve o yüzden, diye düşündüm, tabaklarca yiyorlardı. Plastik sindirilmediğinden de, ip gibi zayıftılar. Yedikçe yiyorlardı. Bir tabak daha. Bir tabak daha. Bir tabak daha. Bir tabak daha. Bir tabak daha. Bir tabak daha. Düşünmeden, konuşmadan, sadece yiyorlardı. Benim geldiğim yerde çöp kovaları, buzluklar, rendeler, portakal suyu sıkacakları, huniler, maşrapalar, süzgeçler, tepsiler plastikten olur. Biz plastik yemeyiz. Biz ne yeriz? Sandviç, salata, makarna, pilav, hamburger, patates, et, ekmek, peynir, reçel, mantı... Yediğim plastiğin tadı yoktu. 8-9 rengini denedim. Çiğneyemiyordum. Kesemiyordum, beceremiyordum yemeyi. Zaten tadı da yoktu. Yani bir şeye benzetebileceğim bir tadı yoktu işte. Plastikti.

Banktan kalktım. Tabağı olduğu gibi bıraktım. Ben daha kalkar kalkmaz, oturanlar yerime yayıldı ve bankı doldurdular. Göz ucuyla arkama baktım. Tabağımdaki folyolar banktaki bütün müşterilere dağılmıştı bile.

Yürümeye devam ettim. Acıkıyordum da. Ne yiyebilirdim? Rehberimi karıştırmaya başladım. Tak-çıkar evler, tak-çıkar dükkanlar. Her şey yazıyordu. Ama plastiğin p’si geçmiyordu kitapta. Ne yiyebilirdim? Sadece sokak lokantaları vardı. Yürümeye devam ettim. İp gibi ince adamlar, kadınlar, çocuklar üzerime üzerime geliyordu şimdi. Başım ağrıyordu, sabahtan beri açtım. Her sokakta bir lokanta vardı neredeyse. Ve hepsinin önündeki banklar dolup taşıyordu. İnsanlar hapur hupur kıtır kıtır plastik kemiriyorlardı. Plastiklerin renkleri her lokantada değişiyordu. Fiyatlar da öyle. Bir tanesi örneğin, aynalar koymuştu tezgahın yanı başına. Burada insanlar kalkarken dişlerinin arasında plastik kalıp kalmadığını kontrol edebiliyorlardı. Gözüme birkaç adam ilişti. İştahla tabaklarını silip süpürmekteydiler. Bunlar, demin oturduğum lokantada gördüğüm adamlarla aynıydı. Demek ki, oradan kalkıp buraya gelmişlerdi. Sonra, fark ettim ki, buradaki porsiyonlar daha küçüktü ve plastiklerin üzerlerinde minik minik ve yine plastikten kahverengi zerrecikler serpilmişti. Buranın bir tatlıcı olduğunu sonradan anladım. Yemeklerini yemiş olanlar, tatlı yemeye buraya uğruyordu.

Daha da acıkmış olarak yürüdüm. Rehberime baktım. Başkent sokaklarındaydım, merkeze yaklaşmaktaydım. Bir taksi tuttum ve merkeze vardım. Rehberimin sayfalarına göre burası kentin en zengin bölgesiydi. Burada, turistler için bir uluslararası mutfak olmalı, diye düşündüm. Yürümeye devam ettim.

Büyük bir meydandı, şoförler yayaların üstüne üstüne sürüyordu arabalarını. Tabii ki üstü açık, penceresiz arabalar, söylememe gerek yok. Karşıdan karşıya geçtim. Rehberime bakıyordum bir yandan da. Birkaç restoranın adı yazılıydı. Hatta üç-dört tanesi aynı sokaktaydı. Tamam, dedim, o sokağı bulayım. Yürüdüm, tak-çıkar evlerin, tak-çıkar dükkanların arasından. Biblolar dizilmişti tak-çıkar pervazlara. Çin porselenleri, ucuz basma kumaşlardan bez bebekler. Saksılar. Bir kadın çocuğunu yıkıyordu. Bir genç kız bacaklarındaki tüyleri alıyordu jiletle. Bir başka tak-çıkar evde ikiz olduğu anlaşılan iki bebek zırıl zırıl ağlıyordu. Anneleri koşup emzik yetiştirdi onlara. Duvar filan olmadığından sokakta yankılanıyordu bebeklerin bağırışları. Sokaklar giderek dolup taşan sesler içinde eriyip kıvrılıyor, birbirine açılıyordu. Geçtiğim her sokak, sıcaktan kavruluyordu. Evlerinin içinde çırılçıplak gezinen insanlara ister istemez bakıyordum. Elimde değildi. Alışmamışım. Sonra, televizyon sesleri duyuldu. Durup evlerden birinin içinden gelen beyazcam haberlerine kulak kesildim. Tak-çıkar evini henüz kurmayan bir ailenin evi patlamıştı sıcaktan. Evleri tamamen yıkılmıştı. Sekiz nüfuslu aile veryansın ediyordu. Ama herkes biliyordu ki, tak-çıkar evini vaktinde kurmayanın başına gelen bir şeydir bu. Yakınmaya lüzum yoktu. Televizyonu izleyen aile bu yorumlarla sokak gürültüsüne gürültü katıp işlerine koyuldu sonra. Ben de karnımdan gelen gurultularla açlığımı anımsayıp yola devam ettim.

Sonunda sokağı buldum. Evet! Sokak boyunca lokantalar… İşte, dedim. Lokanta deyince de… Tak-çıkar tabii. Sıra sıra diziliydi bu lokantalar da sokak ortasında. Bank yerine iki kişilik masalar vardı. Ortada bir bar, vitrinlerde uzaktan yemek olduğunu tahmin ettiğim bir yığın şey. Yaklaştıkça açlıktan gözüm kararıyor. Sabırsızlığım artıyordu. Vitrinlere numuneler yerleştirmişlerdi. Kase kase makarnalar, pilavlar, biftekler, bonfileler, burgerler, balıklar. Sokak boyunca yürüdüm. Bir sonraki lokanta tıka basa doluydu. Selfservis. Salatalar;keçi peynirli, domuz etli, yosunlu, kavunlu, domatesli. Ne ararsan var. ‘Ne ararsan var olması için de’, diye

düşündüm, bu sokağın turistik bir sokak olması gerek. Ama görünürde benim gibi şaşkın turistler göze çarpmıyordu. Yine ip gibi ince yöre halkı, bu kez banklara değil de, bu memleketin lüksü olduğu anlaşılan iki kişilik masalara kurulmuştu. Yiyenler, yemeğini bekleyenler, sipariş edenler. Ülkedeki turist azlığındandır, diye düşündüm. Mevsim de uygun değil. Bu sıcakta. Bir sonraki lokantada patlıcanlı, enginarlı, fasulyeli yemekler görülüyordu vitrinde. Bir sonrakinde suşi vardı. Diğerinde Çin işi erişte, mantı. Öbüründe kuskus. Hatta at eti. İlerledikçe bildiğim bilmediğim yüzlerce yemekle burun buruna geliyordum. Somonlar, karidesler, yengeçler, ahtapotlar devasa, ortası delik, tuzlu ama susamsız ekmeklerle yan yanaydı. Meyveli ve meyvesiz yoğurt. Mango, dut, karpuz, portakal, çilek, ananas, muz, yeni dünya, çarkıfelek meyvesi aynı sepette. Hardallı mayonezli salata sosları. Binbir çeşit tatlı. 'Cennete mi geldim,' diyordum. Gözüm döndü. Hepsini yemek istedim. Sokağın bitimindeki tak-çıkar lokantaya oturdum. Garson menüyü getirdi. Sonra da omzuma hafifçe dokundu. İrkildim. Meğerse vitrinleri işaret ediyormuş. 'Gidin oradan seçin', diye. Tabak tabak meze, et, tatlı arasından seçim yapamıyordum ama açlıktan ve sıcaktan bayılacak gibiydim. En sonunda pizzaya benzer bir şey seçtim. Yanında da tavuk, patates kızartması, biraz yeşillik. Sonra da vanilyalı puding. Gözlerim parlıyordu herhalde, ben göremesem de.

Servis çok hızlıydı ve bütün siparişlerim anında geldi. Ben daha yerime oturmakla meşguldüm. Puding, pizza, yeşillik, tavuk, hepsi aynı anda geldi, masaya yerleşti. Hangisinden başlasam derken, pizzayı kesmeye koyuldum. Ağzıma bir lokma attım. Tatsız. Plastikti! Bütün yemeklerin plastikten modellerini yapmışlardı. O yüzden pahalıydı bu restoranlar. Saldırdım önümdeki bütün tabaklara. Yeşillik, tavuk, puding… hepsi plastik. Ne kadar da gerçeği andırıyordu. Ayırt etmek mümkün değildi. Çıldırmış bir halde kesmeye devam ediyordum. Kimi kalın plastiktendi; kesilmiyordu. Puding gerçek bir puding gibi yumuşaktı. Pizzanın üstündeki biberler, domatesler, salamlar birebir kopyalanmıştı. Yorulup bıçağı bıraktım. Kalktım. Hesabı ödedim. Tahmin ettiğim gibi çok ucuzdu bu lokanta da.

Açlık iyice başıma vurmuştu. Bir taksiyle otelime geldim. Otel özel ve çok pahalı olan bir sistemle soğutulduğundan tak-çıkar değildi. Ülkede sadece hükümet daireleri ve var olan birkaç otel bu sistemi sağlayabiliyordu. Ve böylece duvarlar yıl boyu patlamadan kalıyordu.

Resepsiyonda otelin restoranını sordum. Herhalde, otellerde bize göre yiyecek bulundurulurdu artık. Kapalıydı. Tamam, dedim. Önemli değil. Üstelemedim. Havaalanını aradım, ilk uçağa yer ayırttım. Odama koşarken bayılacak gibi oldum. Otel görevlileri hemen su getirdiler. Suyu içtim, bavulumu kaptım. Zaten açmamıştım bile. Asansörden indim. Taksim gelmişti, havaalanına doğru yola koyuldum.

Gezimin yedinci gününde uzun bir gece yolculuğunun ardından bir sonraki durağım olan Tayland'a varmış olacaktım.

Baloncukkent

Sabun köpüğünü üfleyip boyu boyuna, huyu huyuna bir baloncuk yaptı. Baloncuk o kadar mükemmel oldu ki hiç kırılmadı, hiç patlamadı. Kimse de patlatamadı. Işıkla birlikte bir ara gökkuşağı renklerine de büründü. Böylece Sakin 144 yaptığı baloncuğun içine girdi ve bir daha da hiç çıkmadı. Bu iş ilk kez birkaç yıl önce gerçekleşti.

Baloncukkent'in iki yüzü aşan sakini hayatını bu tip saydam baloncukların içinde sürdürüyor. Baloncuklar yürürken, otururken, çalışırken, uyurken onları soğuktan, sıcaktan, hiddetten, şiddetten, tozdan, kirden koruyor. Onların bu esnek baloncukları incelmiyor, kalınlaşmıyor, yıpranmıyor; gıcır gıcır kalıyor. Arada ışık kırılmalarıyla gökkuşağı renklerine bürünüp sonra yine saydamlaşıyorlar. Baloncuğunun içinde kişi, saydamlığın arasından herkesi görebiliyor, herkesi duyabiliyor ama görüntüler ve gürültüler ancak ve ancak baloncuğun süzgecinden geçtikten sonra içindekine ulaşıyor. Böylece baloncukla sarmalanan kişinin kulağı hasar görmüyor, derisi gerilmiyor, gözleri yanmıyor, nabzı saçmalamıyor.

Baloncukkent'i bilmeyenler yani kentin pembe sıva villalarının teknolojisinden, çivit mavi aynalı apartmanlarının güvenliğinden ve beyaz IKEA sandalyeli kafelerinin leziz espressosundan haberdar olmayanlar, sakinlerin bu baloncuklu halleriyle ilk karşılaştıklarında genelde epey bir şaşkınlık yaşıyor. Baloncuklara mana veremeyenler, korkup çekilenler, dalga geçenler, şakayla karışık patlatma tehdidi savuranlar, gerçekten patlatmaya çalışanlar çok oluyor. Ama Baloncukkentliler artık baloncuklarına dair tüm olası soruları ve cevapları ezberlediklerinden tepkilere her zamanki gülümsemeleriyle sakince karşılık veriyorlar. Sonra zaman içinde alışılıyor ve unutuluyor; sanki Baloncukkent sakinlerinin etrafında herhangi bir baloncuk yokmuş gibi davranılıyor. Ara sıra, özellikle de Baloncukkentlilerin çalıştığı ofislerde, konuyu açan, mevzubahis sakine baloncuğunu en başta nasıl şişirdiğini, içine nasıl girdiğini, nasıl oluyor da baloncuk patlamıyor'u soranlar oluyor ama bu kişilerin de bu soruları ofis yaşamının gündelik sıkıntısına karşı sohbet açmak amacıyla sordukları

bilindiğinden bu tip baloncuk yorumları fazla önemsenmiyor. Ya da Baloncukkentliler bu soruları da her zamanki gülümsemeleriyle karşılıyorlar diyelim.

Bazen köpüklü baloncuklarının içinde Baloncukkentlilerin kimseyi işitemediğini sananlar oluyor ve bu kişiler baloncuklularla konuşmaktan kaçınıyorlar. Böylece Baloncukkentliler baloncukları sayesinde günde binlerce sözcükten tasarruf edebiliyor. Fakat bazen, baloncukluların baloncuklarının içinde nasılsa kimseyi işitemediğini düşünüp kendi aralarında durmaksızın fısır fısır konuşanlar da olabiliyor. Bu tarzdaki kişilerin yanında gereksiz sözcüklerden kaçmak mümkün değil ama neyse ki baloncukların mükemmel izolasyonu sayesinde konuşmalar fonda fazla rahatsızlık vermeyen açık bir televizyon sesine dönüşerek ekarte ediliyor ve bu şekilde aşırı sinir gerginliklerinden saatlerce tasarruf edilebiliyor.

Baloncukların korunaklılığı sadece sesle de sınırlı değil. Değişik renk ve koku efektleri var. Örneğin Sakin 23'ün baloncuğu koyu renkleri açıyor, çok açıkları koyultuyor. Sakin 190'ınki görüntüleri buğulandırıyor. Sakin 56'nınki hafif bir parfüm yayıyor ve her daim çevresine güzel kokular bırakıyor. Böylece Baloncukkentliler hep parfüm kokluyor, güzel renkler ve hoş manzaralar görüyorlar.

Baloncuklar ani patlamaları ve çığlıkları filtreleme özelliklerine de sahip. Böylece korkuya ve üzüntüye yol açan fiziksel etmenler geciktiriliyor ve azaltılıyor. İncelikle öğütülen görüntüler ve sesler bir fon müziği gibi ölgünleşip pudralaşırken Baloncukkent sakinleri de hiç rahatsız edilmeden kitaplarını açıp okuyabiliyor, istediklerini düşünebiliyor, giyebiliyor ve yiyip içebiliyorlar.

Baloncukkent'e girip de çıkmak isteyenlerin sayısı, girip de hiç çıkmak istemeyen ya da girip de bir türlü çıkamayanlar kadar çok. Bir yandan da Baloncukkentlilerin her daim bir baloncuğun içinde yaşadıklarını sürekli hatırlamaları mümkün değil. Baloncuğun içine girmek diş fırçalamak, su içmek ya da kapı kilitlemek gibi bitirildiği anda unutulup üzerine fazla düşünülmeyen bir eylem çünkü. Baloncuk içinde yaşayanların arasında sürekli olarak baloncuk içinde yaşadığının bilincinde olanlar elbette mevcut. Ama Baloncukkent'te baloncuksuz nasıl yaşanacağını tahayyül bile edemeyen anneden-babadan-öyle-görmüş pek çok genç de yok değil.

Oysaki baloncuklar aslında o kadar kolayca patlatılabilir ve yeniden şişirilebilir ki. Hiç zor değil. Hem Baloncukkent’ten hem de Baloncukkent’e kolayca taşınılabilir. Baloncuklar da değiştirilebilir; farklı sürelerde farklı amaçlar için kullanılabilir. Bütün bunlar yapılabilir. Ama yapılmıyor. Girenler kolay kolay çıkamıyor, çünkü baloncukların içi çok konforlu; çıkanlar da kolay kolay giremiyor, çünkü baloncukların içi çok konforlu.

Bizim Sakin 144 mükemmel baloncuğunun içine girdi gireli biraz değişti. Kulakları, burnu, gözleri ve kalbi törpülendi. Kalp atışları yerine geldi. Korkuları azaldı. Gündemi de değişti giderek: konuları, konuştukları balonuna saklandı. Hatta daha ziyade balondan, baloncuklardan konuşmaya başladı. İstiridye içinde bir inci tanesi oluverdi. Kabuklarını sımsıkı sıktı.

Ona çok imrenen var.

“Ben de bir baloncuk bulup içine gireyim,” diyen çok var. Hor gören de çok var.

“Erkeksen çık o baloncuğunun içinden,” deyip canını sıkıyorlar. Tehditler savuruyorlar.

Ama Sakin 144, yumuşacık bir battaniye gibi üzerini örten pembe pamuk helva baloncuğunun içinde hiçbir aşağılanmaya aldırış edecek gibi değil. Tozdan gazdan etkilenmeden açıp gazetesini okuyor. Ofisine gidip geliyor. Arabasında müzik dinliyor. Sonra eve geliyor, kapıyı kitleyip dinleniyor. Film izliyor, bulaşık yıkıyor, yıkanıyor.

Baloncukkent sakinleri, tıpkı Sakin 144 gibi ya da Sakin 53 gibi ya da Sakin 75 gibi hayatlarını baloncuk içinde buna benzer biçimlerde sürdürüyor. Derileri çitlerle çevrili, gözleri bir akvaryumun içinden bakan balık.

Yer çekiminden bağımsız Baloncukkent, işte kalın derili kentlilerinin huzur ve refah düzeyindeki yüksekliği hep bu özverili baloncuklara borçlu.

PAT.

Yeni Dünyanın İnsanları

Fotosentez Yapan Adam

“Nerden aldın bunu?”

“Şşt. Duyarsa alınır.”

“Alınır mı? Bitki mi?”

“Bitki değil o. Basbayağı insan. Fotosentez yapanlar bölümünden aldım.”

“Ne yapacağız şimdi?”

“Gündüzleri yatak odasında, geceleri salonda yapar.”

“Ne?”

“Fotosentez.”

“Koynuma mı alacağım bir de?”

“Hayır işte, geceleri salona taşırız. Gündüzleri de yatak odasında temiz hava

olur. Fena mı? Hem ciğerleri güçlüdür, alelade bir bitkiden daha güzel oksijen üfler diye özellikle seçip aldım. Nefesi güçlüdür. Şu cüsseye bak.”

Üç gün geçtikten sonra, fotosentez yapan adamın ses çıkarmadan oksijen verdiğini gördüler. Suyunu aksatmadan veriyorlardı. Dördüncü gün, fotosentez yapan adam teşekkür etti.

“Teşekkür ederim. Yalnız bir şey rica edeceğim: Acaba, beni buraya değil de karşı köşeye yerleştirmeniz mümkün mü? Yeterli ışık alamıyorum da…”

“Ay, özür dileriz beyefendi. Suyunuz nasıl, yeterli ölçüde mi?”

“Âlâ. Mersi.”

Misafirler geliyor. O zaman fotosentez yapan adamın üstüne daha çok yaprak

örtüyorlar.

“Niçin fotosentez yapıyorsunuz,” diye sordu evin beyefendisi bir gün.

“Geçinmeme yetiyor.”

“Vallahi siz de haklısınız. Bu hayat şartlarında fotosentez yapmayıp ne

yapacaksın? Ekmek olmuş bilmem kaç lira. Oh, siz nişastayı filan da hep kendiniz

üretiyorsunuz, değil mi? Karbondioksit bulmak zor oluyorsa, isterseniz sizi ara sıra

bizim fabrikaya götüreyim…”

“Yok, çok teşekkür ederim. Bir sıkıntım olursa söylerim.”

Başka bir gün de merakı tuttu yine beyefendinin.

“Adınızı bağışlar mısınız?”

“Adımı söylemiyorum prensip icabı.”

“Peki, siz nasıl uygun görürseniz. Size Sentez Bey desek?”

“Tabii. Olur.”

“Sentez Beyciğim, eşimle bana klorofillerinizden birkaç tane

gösterebilir misiniz acaba?”

Neden gösteremeyeceğini açıklayamadı da. Biraz ayıp oldu galiba.

Fotosentez yapan adama misafir gibi davranıyorlardı. Bir dediği iki edilmiyor; ama zaten iki edilecek bir dediği de yok.

Hanım, eşinin olmamasından yararlandığı bir gün, biraz da sıkılarak dilinin altındakini çıkardı.

“Sentez Bey, pardon fotosentezinizi bölüyorum ama bir şey soracağım: Balıklarlaaranız nasıldır?”

Fotosentez yapan adam şaşırdı ama bozuntuya vermedi.

“Pek sevmem, niçin sordunuz? Akşama balık mı var?” (Güldü; güldürdü de.)

“Yok. Bizim komşunun bir akvaryumu varmış da, ne bitki alsam diye düşünüyor.Ne olur alınmayın ama ben sizi düşündüm. Biz de birkaç gün tatile çıkacağız filan.”

Fotosentez yapan adam, kibarca teklifi geri çevirdi.

“Azizim, bu kadar glikoz üretiyorsun, şekerler de çok pahalandı. Bize birkaç kilo ayarlasan,” diye şaka yapıyordu evin beyefendisi.

Fotosentez yapan adam mutluydu, misafire nasıl davranıyorlarsa, öyle davranıyorlar, bir dediğini iki etmiyorlar.

“Dört ay oldu,” dedi fotosentez yapan adam bir gün.

Bahar geldi artık.

“Benim de üreme zamanım. Gezip dolaşmadan, her gün evde. Ayakta durmaktan yoruluyorum böyle. Soğuklar da geçtiğine göre dağlarda yerimi alabilirim,” dedi, üzgün.

“Peki Sentez Bey, yine bekleriz,” dediler.

Bahar yolculuğuna çıktı fotosentez yapan adam sonra. Bağlı olmadan hiç.

Her Şeyi Bilen Silvie

“Öğretmenim,” dedi. “Bu nedir?”

“Fistan ağacı. Afrika kökenlidir. Kurak ortamları sever, yedi ay susuzluğa dayanabilir. Latincesi *cruxtus fructeais*.”

“Haa.”

“Öğretmenim, bu nedir, şurdaki?”

“O taş, volkanik bir taştır çocuklar. Guf denen bir cinstir. Böyle volkanik arazilerde bulunur.”

“Yaa.”

“Öğretmenim her şeyi biliyorsunuz.”

Yürümeye devam ettiler.

“Öğretmenim bakın burada bir hayvan var yürüyor.”

“Fazla yaklaşmayın ona. Uzak durun.”

“Çekilin, çekilin,” diye bağrışıp kaçıştılar.

Hayvana en yakından bakan yine öğretmen.

“Çocuklar bu hayvan sürüngengillerin bir cinsi. *Funris Madapcates*. Eskiden Akdeniz kıyısında bolca bulunurdu fakat son yıllarda sayıları iyice azaldı.”

“Oh olmuş,” diyen oldu.

“Kendilerini çok iyi savunurlar, zehirli bir sıvı salgılayarak düşmanlarını iki üç saniye içinde öldürebilirler. Siz de dikkatli olun, şu ana dek panzehri

bulunamadı.”

Birer adım daha uzaklaştılar. Birkaç saniye baktılar, yürümeyi sürdürdüler. Çekiştirenler oluyor.

“Öğretmenim buraya bir bakın ne olur.”

Öğretmen oraya bakınca da bir gurur. Benim gösterdiğim yere baktı. Öğretmenin de eteği yırtıldı yırtılacak artık.

“Efendim?”

“Bu yenir mi?”

“Yenmez. O bir mantar türüdür çocuklar, rengine bakın anlarsınız. Zehirlidir.”

“Latincesi ne?”

“*Fructus fundei*.”

“Ha.”

“Öğretmenim her şeyi biliyorsunuz.”

“Öğretmenim bilmediğiniz bir şey yok mu?”

“Öğretmenim burada bir duvar var.”

“Gördüm.”

“Öğretmenim ama…”

“O duvar eskiden bu bölgede yaşamış *Werxaptus* adlı bir uygarlığın son kalıntılarından biri. Bakın şurada bir taş yığını daha görüyorsunuz. Bunu da tiyatro olarak kullanıyorlardı. Tiyatrolarını dağlara oymamış, taşlardan kendileri yapmışlar. Çok geniş bir kültürleri var. Destanları var.”

“Dilleri Latince mi?”

“Değil. Yunan-Pers karışımı bir dil. Kökeni tam bilinmiyor. Kafkaslar tarafından gelmiş olabilirler.”

“Öğretmenim, ne olur…”

“Geldim.”

“Öğretmenim buraya bir şiir yazmışlar.”

“Bakayım.”

Bir süre okudu. Öbürleri sabırsızlanıyor iyice.

“Öğretmenim, anlatın.”

Öğretmen gülümsedi. Şiiri tanıyor.

“Bu şiir çok ünlü bir Macar şairin, Fosz’un ilk dönem şiirlerinden biri. Doğa sevgisi üstüne yazmış.”

“Okuyun, okuyun.”

Okudu.

“Evet, çok güzel.”

“İlk döneminde hep doğadan söz eder, kendi de zaten küçük bir köyde doğup büyümüştür. Okul yıllarında Rusya’ya gider. Sonraki şiirlerinde daha çok toplumsal sorunlara değinir.”

“Yine her şeyi bildiniz öğretmenim.”

Öğretmende bir mahcup gülümseme.

Yürümeye devam ettiler. Bu kez, kimsenin sormasına fırsat vermeden öğretmen çekti bir yana hepsini.

“Bakın çocuklar, görüyor musunuz?”

Çocuklar yine sıraya girdiler. Her biri elinde birkaç saniye tutabilir.

“Dikkatli olun, düşürmeyin.”

“Şu sandığın üstündeki desenleri görüyor musunuz? Bu bezemeler tüm İslam kültürlerinde görülür; ama aslında kökeni Çin’dir. Biz bunlara *derkari* deriz. Yapımı çok emek ister; bu sandığın yapımı da en az bir yıl sürmüştür. Tam bir antika, en az yüz elli yıllık.”

Öğretmen onları yolun karşı tarafına geçirdi. Yürümeyi sürdürdüler.

“Bakın bir kaynak,” dedi bir öğrenci.

“İyi su mu öğretmenim, içelim mi?”

“İçmeyin.”

İçmediler. Birer adım geri çekildiler.

“Bu tip bölgelerde kaynaklara bolca rastlanır çocuklar, fakat topraktaki *turinyumfosfat* adlı bir bileşiğin etkisiyle suya zehirli maddeler eklenir. İçilince öldürücü etki yapabilir.”

“Ayy…”

Bir adım daha. Bir adım daha geri. Yürümeye devam ettiler.

“Durun,” dedi öğretmen.

“Bakın,” dedi. “Bu kumaşın adı safgir. İlk üretildiği yer İran’dır, oradan tüm Avrupa’ya yayılmıştır.”

“Ne zaman?”

“Büyük göçler sırasında. İki üç bin yıl önce. *Hakmil* adlı bir kavim Karadeniz üstünden Rusya bozkırlarına, oradan da İskandinavya’ya göçmüştür. Kavim, göçler sırasında gittiği yerlere kendi kültürünü de götürdü.”

“Şimdi bu kumaş her yerde var ama,” dedi biri.

“Evet, Avrupa’ya geldikten sonra, Avrupalılar bu kumaşın seri üretim yollarını buldular ve tüm ülkelere pazarlamaya başladılar. Şimdi Avrupa’nın zengin olmasının en büyük nedenlerinden biri de bu kumaştır çocuklar.”

“Gerçekten mi öğretmenim? Ne kadar bilgilisiniz!”

“Öğretmenim n’olur bir dinleyin…”

Öğretmen dinledi.

“Duydunuz mu öğretmenim?”

“Evet.”

“Neydi öğretmenim, sözlerini anlamadık. Çok da garip bir müzik bu.”

“Evet çocuklar, davul seslerini duyuyor musunuz?”

“Evet, evet,” diye bağrışıp sevindiler.

“Bu davulun adı *zutta*. Kökeni Afrika’dır. Orta Afrika’da, günümüzde Sahra Çölü’nün biraz güneyinde kalıyor, Yuşimi adlı bir kabilenin milli çalgısıdır. Bu kabile ticarette çok ileriydi. Öyle olunca da çeşitli komşu kabilelerle ticaret ilişkileri sırasında bu davulu tanıttı. Büyük keşifler sırasında bu davul Afrika’dan getirilen kölelerle birlikte Amerika’ya ulaşmıştır. Günümüz davullarının öncüsüdür şimdi *zutta*.”

“Nerden biliyorsunuz öğretmenim, her şeyi nasıl da biliyorsunuz öğretmenim.”

Yürümeye devam ettiler. Öğretmen her şeyi bilmeye devam etti. Hangi apartmanın nasıl yapıldığını, hangi ressamın nerede yaşadığını. Her şeyi çözdü: duvardaki çatlağı, yerdeki çukuru, daldaki kırığı. Öğrenciler şaşırdı kaldı.

“Öğretmenim, ne kadar da her şeyi biliyorsunuz!”

“Her şeyi biliyorsunuz.”

“Her şeyi biliyorsunuz ama!”

“Her şeyi.”

“Her şeyi, her şeyi.”

“Evet, her her her şeyi.”

Öğretmenim gülümsüyordu. Ağırbaşlı bir *Herşeyibiliyorum* gülümsemesi yüzünde. Bu gülümseme ilk olarak yazar Sylvie Gerard’ın yüzünde, kendisi bir kilo çamaşırı yıkadığı sırada görülmüştür. Kökenlerinin Avrupa olduğu sanılan *Herşeyibiliyorum* gülümsemesi son yıllarda Güneydoğu Asya başta olmak üzere dünyanın tüm bölgelerine hızla yayılmıştır. Adı geçen gülümsemeye günümüzde hemen hemen her ülkede rastlanmaktadır.

Çevirmene Açık Davet

Çevirmeni çağırdılar. Pahalı bir restoranda beyaz örtülerin altında bacak bacak üstüne atsın diye. Bir şarapta aradığı özellikleri iştahla anlatsın diye. Papyonunu düzeltsin, müzikallerden çalan orkestraya kaçamak bakışlar fırlatsın diye.

Aslında bunların hiçbiri için değil. Çevirsin diye yalnızca.

Çevirmen papyonunu düzeltti ve ceketine, şişesini hafifçe kendisinden uzakta tuttuğu parfümden bir miktar sıktı. Aynı anda telefon çalıyor.

"Evet, gidiyorum dedim ya dün. Çok önemli bir iş bu benim için. Seni yarın ararım, konuşuruz, olur mu?"

Telefonu kapadı. Bir vitamin hapı attı ağzına. Saçına jöle sürmeyi unutmuş. Olmaz. Aynanın karşısında, jöleyi saçlarına orantılı bir biçimde dağıtmakla uğraştı bir süre. 'Dişlerimi fırçaladım mı?' Aynada dişlerini inceledi. Anlayamadı fırçalayıp fırçalamadığını. Belki de biraz önce fırçalamıştır. 'Bu kadar fazla sigara içmemeliyim.' Dişlerini fırçaladı. Macunun kapağını kapadı, yerine koydu. Şişeyi kendisinden hafifçe uzakta tuttu; ceketine bir miktar parfüm sıktı. Hazır.

Heyecanlıydı. Biraz tedirgin. 'Sakinleştirici de alsaydım keşke.' Ne düşüneceğini bilemedi. Bir süre, düşünebileceği şeyleri listelemekle geçti. Sözcüklere takıldı. Son anda ne yapabilir ki? Dil birikim işi. 'Bir biçimde toparlarım.' Konuşulacak konuyu bilmiyor. Huzursuzluğunu yaratan da bu. Beynimi canlandırayım biraz. Bildiği tüm balıkları, otları, askeri unvanları ve resmi daire adlarını çevirmeye çalıştı. Ya çevrebilimci ise? Belki de doktordur. Tarihçiyse daha kötü. Belki de bir müzisyendir. Aklından bunları geçirirken not defterini yanına alıp almadığını merak etti. Çantasını açıp aramaya koyuldu. Buldu. Yerine koydu. Bu da tamam. Kalem almış mıyım? Baktı; almış. Her şey yolunda.

"Tamam," dedi şoföre. Şoför devam ediyor.

Burada kalalım, beyefendi.

“Durur musun, kardeşim?”

Şoför arkasından kornaya basıyor.

“Kaleminizi unuttunuz.”

‘Ne zaman düştü kaşla göz arasında?’ Kalemi çantasına koydu. Restorana doğru yürürken birden dişlerini fırçalamadığını anımsadı. Hay aksi. Keşke naneli sakız alsaydı yanına. Birkaç kez çiğner atardı hiç değilse girmeden.

“Efendim?”

“Yalnız mı geldiniz, diye soruyorum.”

“Pardon. Evet, yalnız geldim, evet.”

Sonradan aklına geldi.

“Yalnız değilim, hayır. Dördüncü masa ayırtılmıştı.”

“Peki efendim, buyrun.”

Masa boş. Daha gelmemişler. Ne tuhaf. Kim olduklarını söylemediler. Belki tekstilci iki işadamı. Deri teknolojisiyle ilgili konuşacaklar. Çevireceği tümceler belki de son yılların en büyük ihracatına olanak sağlayacak. Bunları aklına getirince kendini önemli hissetti. Gururlandı. Bari teklemesem, özgüvenimi kanıtlasam. Restoranı incelemeye koyuldu. Neden burayı seçtiler acaba? Kahverengi çevre iç karartıyor. Gereğinden fazla ciddi. Önemli bir ana tanık olacağı kesinleşti birden. İşin şakaya gelir yanı yok.

Bekleme süresi uzadıkça nasıl oyalanacağını şaşırdı. Bir şeyler karalayayım. Defteri çıkarırken kalemi düşürdü. Almayacağım onu. Garson fark etsin, alsın. Bir kere de biri bana kendiliğinden bir iyilik yapsın. Böyle düşünüp yazmaktan vazgeçti. Garsonu çağırdı. İçten içe kalemi fark etsin

de yerden kaldırsın istiyor. Bir kadeh beyaz şarap söyledi. Söylerken de yere baktı. Garson oralı değil.

“Emredersiniz.”

Yarım saattir bekliyordu. Gelmediler. Sıkılıyor. Kalem de yerde. Bir şey de yazamıyor. ‘Böyle resmi ortamlardan da hiç hazzetmem.’ Bu yaptıkları gâvur eziyeti değil de nedir? Papyon sıkıyor, ayakkabılar sıkıyor. Bunları da hesabıma eklemeleri gerek. Sıkıcı restoranlarda rahatsız giysiler giymek.

İki genç geldi. Çevirmenin yanına oturdular.

“İyi akşamlar.”

“İyi akşamlar.”

Bunlar da kim? İyi giyimli, parıltılı gözler. Bol balık, bol protein. Çevirmen kafasındaki kategorileri harekete geçirdi. Durumları hiç de fena değil. Bu genç yaşta bu kadar pahalı bir mekâna geldiklerine göre. Oğlan yirmi-yirmi beş yaşlarında vardır. Kız daha büyük duruyor. Yirmi sekiz-yirmi dokuz. Belki de kırk yılda bir düşüyordur yolları. Belki de oğlan kıza evlenme teklifi edecek. Bilinmez. Çevirmen o gece önemli bir olayla karşılaşacağı inancından kurtulamıyor bir türlü.

Çevirmen çevresine bakındı. Tüm masalar dolu olabilir. Ama böyle bir yerde başkasının masasına ilişmek beklenmez ki. Bir bit yeniği olmalı. Çevirmen bir anlığına kendisini çağıranların bu iki genç olduğunu varsaydığında korkunç bir düşkırıklığına kapıldı. Bu kadar parfüm bunun için miymiş? Nedense genç çift çevirmenle ilgilenmiyor. Neden onu çağırdıklarını anlatmaları gerek oysaki. Meraklandı.

“Bazı şeyler var ki içine atıyorsun. Hani hep bir şeyler akar gider, tutamazsın. O içine attıkların yüzünden ben de seni tutamıyorum işte.”

“Ne demek istediğini anlamıyorum,” dedi kız.

“Sizinle daha çok şey paylaşmak istiyor,” dedi çevirmen.

Ona baktılar. Çevirmen ansızın kendine geldi. Ne dedim ben demin? Hiç fark etmeden dinliyormuş. Masanın üstündeki kalemi alıp parmakları arasında döndürmeye başladı. Kalem.

“Bu kalemi siz mi aldınız yerden?”

“Hayır,” dedi kız. “Birkaç dakika önce siz aldınız ya.”

“Ben almış olamam.”

Ama utandı; garsonun almasına yönelik ısrarcı tavrından hiç söz etmedi.

“Gerçekten ben mi aldım?”

“Evet, tabii ki.”

Oğlana döndü:

“Sen de gördün değil mi?”

“Gördüm.”

Çevirmen eğer konuyu uzatırsa yanlış anlaşılacağının ayırdına vardı hemen. Kimbilir ne diyecekler? Bunamış daha bu yaşta.

“Tabii, tabii, ben aldım. Haklısınız.”

Böyle de dedi gerçi; ama eğer genç çift birlik olup onu oyuna getirdiyse enikonu gülünç bir duruma düşecek.

Oğlan, kalem bahsini tamamen unutmuş görünerek,

“Evet,” dedi. “Seninle daha fazla şey paylaşmak istiyorum. Ama bunlar yalnızca benimpaylaşımlarım olmamalı. Sen de anlatmalısın.”

“İyi de, sen anlat derken bunu bana dayatmış oluyorsun. Ben senin kadar konuşkan değilim ki.”

“Ne demek istediğini anladınız,” dedi çevirmen. “Konuşma sürelerini ölçmekten söz etmiyor arkadaşınız.”

Çevirmen burada da birden kendine geldi. Ben ne dedim demin? Niye karıştım? Nasıl diyebildim? Başkasının işine nasıl burnumu sokabildim?

Kız herhangi bir tepki göstermedi. Sustu. ‘Size ne bundan,’ diyebilirdi; ya da ‘Haksızsınız.’ “Birinin bana dur demesi gerek, dizginlemesi,” dedi çevirmen kendi kendine.

“Biz,” dedi oğlan, “seninle herkesin ilişkisinden çok daha farklı bir ilişkiye sahip olduk her zaman. Belki aynı şeylerden zevk almadık. Ama ikimizin de tutkuları vardı ve nasıl tutku duyulacağı en büyük ortak ilgi alanımızdı.”

“Ama tutku duymak zorunda değiliz ki. Kendini bir şeye fazlasıyla kaptırmak iyi değildir.”

“O sizin tutku duyduğunuzu sanıyordu. Bunun üzerine temellendirmiş size olan sevgisini,” dedi çevirmen. “Öyle ya da değil, bırakın kafasında sizi tutkularınızla canlandırmaya devam etsin.”

Sinirlenmeye başlıyor artık. Şarabından bir yudum aldı. Garson ne zaman gelip gitti. Şimdi teşekkür etmeyi unuttuysa bağışlamaz kendini.

“Garson ne zaman geldi?” diye sordu çevirmen.

“Biraz önce,” dedi oğlan.

Onu biliyorum. Anlaşılıyor. Tam olarak ne zaman?

“Anladım,” diye devam etti. “Ama tam bir süre verebilir misiniz?”

Kızla oğlan bakıştılar. Çevirmen, kendisi için yaşamsal olan bu soruyu sormadan edemezdi ama çevresindekiler tarafından nasıl algılandığının da bilincindeydi.

“Siz tutkular, temellendirme filan derken…”

Kızın bu yanıtı çevirmeni çileden çıkardı. Orada o kadar güzel bir laf sarf etmiş, kızın özetleyişine bak. İncindi. Öyle ki, garsona teşekkür edip etmediğini de soramadı. Ama en azından, kalemi, gelen garsonun yerden almadığını kesin olarak anlamış oldu. Bununla da yetinebilir.

Çevirmen bu genç çiftin konuşmalarına kulak misafiri olmanın rahatsızlığını da papyonun ve tabanları sürekli kayan rugan ayakkabılarınkine ekleyerek bir daha bu çifti dinlememeye karar verdi. Ayrıca işadamlarımız da gelmedi. Çevirmenlik de ne menem iş. Böyle diyerek çevresini incelemeye koyuldu yeniden. Acaba masa numaralarını mı karıştırdı? Evden çıkarken aynanın kenarına iliştirdiği notta yazanları gayet net anımsıyor. Doğru yerde, doğru saatte. “Biri bana oyun mu oynuyor?” diye düşünecekti; ama kumpastı, komploydu derken nasıl bir ruh hali içine düşeceğini kestirdiğinden, o fikirden derhal vazgeçti. Yan masaya göz attı. Üç kişi, biri epey yaşlı, yetmiş yaşlarında; öbür ikisi kadın. Bir başka masaya geçti. Yedi kişilik bir grup da orada var. Çevirmen artık sıkıntıdan öyküler üretmeye başlasa yeridir.

Birden yine ayıldı. Vallahi yakaladım, demin bir ezgi mırıldanıyordum. Ezgiyi, yakaladığı yerden tekrarladı birkaç kez. Ne olduğunu çıkaramıyor. Nerden takıldı? Çok geçmeden tahmin edeceği kaynağı buldu. Restoranda çalınanlardan biridir olsa olsa. Çevirmen dalıp gitmiş, o sırada kim bilir kaç şarkı geçmiştir üstünden.

“Eskiden senin yanında kendimi şu an hissettiğim kadar rahat hissedemezdim, her şeyi paylaşamazdım. Bu yüzden sen benim yalnızca bir yüzümü tanıdın. Oysa şimdi sana her şeyimi anlatabiliyorum. Beni en iyi biçimde tanıyorsun.”

“Öyleyse sen bana kendini tam olarak tanıtmamışsın. Bu şartlar altında sana güvenmemi nasıl bekleyebilirsin ki?”

“Ama artık anlatıyor işte,” dedi çevirmen.

Yine mi araya girdim.

“Biliyorum, konuştukça batıyorum,” dedi oğlan.

“Susmak boyun eğmektir,” dedi kız.

Çevirmense bundan sonra oğlanın hangi eylemde bulunacağını kestiremedi.

Ertesi sabah uyandığında çevirmen başından geçenleri tam olarak toparlamakta uzun süre güçlük çekti. Birden fark etti ki bir önceki gece dişlerini iki kez fırçalamış. Mırıldandığı ezgiyi de buldu: Bolero. Nerden geldiyse aklına? Şaştı kaldı.

Sürü

Kalabalıktılar. Konuşmayı bilmiyor gibiydiler.

“Oo. Aa.”

Bir vitrindi, kesin olan bu. Neyin ardı incelenir? Bakmak için ezdiler birbirlerini. Biri ağır yaralandı. O artık koşamayacak.

“Oooo. Aaa.”

Vitrin, pencere. Kocaman, ışık yansıyor, güneş ışığı. Güneş ışığı ama uzaktan yansıyor. Yakınlaştıkça daha belirgin cam artık. Ardına bakılabilir. Bir manken, tabii ya. Üstü çıplak mı? Beyaz. Süt beyaz bir mankense üstü de çıplak olmalı. Altında bir etek. Altında bir etek, kareli. Kareli, sarı. Kareli, sarı-kahverengi çizgili, dize kadar bir etek. Bir etek yün. Dar.

Yün eteğin üstü üşüyordur.

Eteğe de bakmıyorlar. Çanta var. Çanta var, deri bej. Zincirli bir de sap. Sapa bakıyorlar.

“O. A.”

Ağızları açık, dilleri sarkıyor da farkında değiller. Bir yabancı gelmiş, içlerinden birini uyarmış.

“Diliniz sarkıyor.”

Ağzını kapayıp yabancıya baktı. Başını çevirdi. Kalabalığın ayini sürüyor. Sokak iyice gürültülü artık. Kaldırımdan hep aynı harfler tonlanıyor, kimi uzun kimi kısa.

“OOO.”

Aynı çanta ve çantayı taşıyan bir kadın. Bir kadın ve eteği de bej. Sahlep renginde bir de gömleği var ama gömleğe bakmıyorlar ki. Baksa görecek.

“Beyefendi, gözleriniz faltaşı.”

Gözlerini kısıp başını yeniden çevirdi. Kadın yürüdükçe bir kalabalık.

“Aaaa..O.”

Kadın fark etti, kaçmak istiyor. Adımları sıklaştı, çanta daha da sallanıyor. Göz alıyor. Artık güneş de ilgisini yöneltti. Tüm sokak gürültüden geçilmiyor. Çanta parlak, göz yakıyor. Bakamıyorlar kamaşmaktan ya, bağırıyorlar da dilleri dışarıda.

“Aaa.”

Bir motosikletti geçen. O kadar hızlı başka ne olabilir. Arkasından koşmaya başlıyorlar.

Yaşlı bir kadın vardı. Bastonu da vardı. Onu ezdiler örneğin. Kendi içinden birkaç kişiyi daha ezmeleri yakındır. Dört kadın daha katıldı bu arada, iki de erkek. Sonradan katılanlar seslere kolay uyum sağlayamıyor. Zamanlama şaşıyor. Ooaaaoaooa, örneğin. Yalnızca bir örnek.

İşte, o motorun ardından var güçleriyle koştular. Durun. Şoför çantayı mı kapmış götürüyordu? Çantayı mı kurtaracaklardı? Toz oldu. Bu yüzden bilemeyeceğiz hiç. Geriye kalan ayak sesleri. Kimi koşarken ne komik görünüyor. Yıllardır koşmuyordur mutlaka çoğu. Dilleri nasıl da dışarıda, baksana.

Toz, motosiklet. Kasketli şoför. Siyah kasketli ve deri ceketli. Nereye kadar koşturdu onları. Üç sokak bir cadde boyu koşturdu. Bisiklette bir çocuk –sepet vardı arkasında, sepette bir sürü zincir– uyarıyordu sırayla,

“Yavaş, çekin dillerinizi içeriye.”

Kahkahayla gülüyordu.

Işığı gördükleri her yere koşturuyorlardı. Güneş de oyun oynuyordu. Dünyanın döndüğünü bilmiyorlar mıydı? Güneş batacaktı ve ışık kesilecekti. O zaman koşmayacaklar mıydı artık?

Başka bir şey, bir koku da yardım etmiş olabilir, ne yalan söylemeli. Yeşildi, garip bir yeşil. Parlıyordu da. Bağlanmıştı sıkıca yemyeşil bir kurdela. Uçan bir paket gördüler ama yakalayamıyorlardı. Rüzgâr hızlanıyordu. Önce arkasından koştular; sonra motosikleti anımsadılar. Yakalayamazlardı paketi de, belli bir şey. Yalnızca izlemeye başladılar. İçlerinden biri susacak oldu; bağırdılar ona hep bir ağızdan:

“OoooooooAAAAAaaa!”

Uzakta bir ateş vardı; hayır, bir evin içinde ve sonra denizin üstünde. İkisi de ateşti, yangın. İşte, o zaman ürktüler şiddetle. Geri çekilip baktılar. Yine de birbirlerine yapışık ve kimse ayrılmadı sürüden. Çok tedirgindiler çünkü birileri ölüyordu bu kez. Onlar bakıyordu hâlâ. Tek yaptıkları bağırmaktı aynı tondan, pakete bakarken bağırdıklarından hiç de farklı değil. Hep nasıldılarsa, aslında.

“Oo. Aa.”

Gün batıyordu ve hâlâ inliyorlardı. Bir aynanın karşısında durdular. Birdiler, beş oldular. Birdiler, çünkü biri bulmuştu aynayı. Sokakta kırılmış. Sokakta, kırık. Kırık aynanın içine doluştular. Aynadan gökyüzü görünmemeliydi. Bu yüzdendir, kapadılar yüzleriyle göğü. Şimdi artık bir sürü siyah, sarı, kahverengi saç; mavi, yeşil, kahverengi bir sürü göz. Aynanın kırık tarafına denk düşenler, kırıldılar. Hak etmiyordu hiçbiri kırılmayı. Bu yüzdendir, onların sesleri daha bir soluk çıktı başlangıçta:

“oaoao.”

“OOOOAAAA.”

İlk kez görüyorlarmış gibi kendilerini. Doyasıya baktılar. Öyleki şaşkınlıktan kesildi sesleri bir süre için. Dilleri içeri çekildi. Konuşur gibi oldular. Mırıldandılar, ama duyulmadı. Yine sustular. Kendi harfleri vardı:

“Aaaao. Oooa.”

Birinin burnu kanıyordu, kan damladı aynanın üstüne. Öbürünün genzine bir şey kaçmıştı, tükürdü. Biri kusacaktı, tuttular onu, götürdüler. Sonra, başka bir koşuda da ezildi zaten, kusacak gibi olan.

Ayna, yüzlerin yanında, o yüzlerden akanla doldu. Ne bir buluta, ne bir ağaca gereksinimi kaldı.

Baktılar, baktılar. Uzun uzun. İfadesizce. Sonra, giderek görüntülerine alışarak. Sivilcelerini patlatmak için, saçlarını düzeltmek için, giderek. Bir sola bir sağa çevirip yüzlerini, derinin kıvrımlarını keşfederek. Mor göz altı, pembe yanak, kırmızı burun, sarı diş.

Mırıltılar arttı yavaş yavaş. Aynaya yaklaştılar. Sonra da yüzlerini geri çektiler. Yeniden yaklaştırdılar. Kırığa denk düşenler, yüzlerinin kırılmasını izlediler. Önce şaşkın, sonra neşeli.

“o.”

“oO.”

“oOO.”

Derken ve sonunda bir fotoğrafa girdiler; hepsi birden. İçine içine. Yoldaydılar. Yakalandılar. Fotoğrafçı çağırdı onları da, öyle. Akıllarında yoktu.

“Yaklaşın, yaklaşın.”

Sarıldılar filan. Sarıldılar, çömeldiler, birbirlerinin boyunlarına dolandılar. Çömelip birbirlerine ayak bağı oldular. Görünmemekten korkup iyice yaklaştılar. Kollarının, bacaklarının kesileceğinden korktular, hele hele yüzlerinin. Bu yüzdendir, sürekli yaklaştılar. Fotoğrafın içine girmeye çalıştılar. Yuvarlak onları içine çekecek, dikdörtgene dönüştürecekti. Hepsine yer vardı.

Fotoğrafçı çıkamazdı elbette. O, yuvarlağın arkasındaydı. Öbürleri, hepsi sağ salim göründüler dikdörtgende boşluk da bırakmadan hiç. Ağızları yine

açık. Gülüyorlardı. Gülüyorlardı birbirine hep sarılmış. Sarılmış mutlu.

Dünyanın En İyi İnsanı Kasabamızı Şereflendiriyor

Hatırlarsanız Dünyanın En İyi İnsanı'nın kasabamız Şenliklibostan'a geleceği haberini, siz değerli halkımıza ilk ileten yine gazeteniz Postacı olmuştu. Dünyanın En İyi İnsanı'nın bu tarihi ziyaretini Postacı farkıyla okumanız için deneyimli muhabirimiz Orkun Çokun ile gazetemizin emektar fotoğrafçısı Feridun Askan Dünyanın En İyi İnsanı Beyin şereflendirdiği Şenliklibostan Atatürk İlköğretim Okulu'ndaydı.

Haber: Orkun Çokun - Fotoğraflar: Feridun Askan

Yeşil kasabamız Şenliklibostan'ın cuma günkü onur konuğu Dünyanın En İyi İnsanı'ydı. Gerek dünyanın en iyi insanı olması, gerekse Türkiye gezisinin ağustos ayağında güzel kasabamızı seçmiş olması itibariyle Şenliklibostan Atatürk İlköğretim Okulu cuma günü tarihinin en büyük kalabalığını ağırladı. Yüzbinlerce meraklı Dünyanın En İyi İnsanı'yla buluşmak için kilometrelerce ötedeki illerden Şenliklibostan sokaklarına aktı. Büyük izdihamın yaşandığı bu müthiş buluşmada yoğun güvenlik önlemleri alındı.

Kaymakam Sn. Murteza Güngör'ün açılışını yaptığı törene Dünyanın En İyi İnsanı beyaz keten bir takım elbise içinde teşrif ettiler. Dünyanın En İyi İnsanı 10:30'da başlayacak törene tam vaktinde gelirken, sayın vali Rıza Pekseverlioğlu'nun Dünyanın En İyi İnsanı'ndan tam on beş dakika sonra, yani 10.45'te seyirci platformunda belirmesi valinin, il merkezindense Şenliklibostan'ın ziyaret mahalli olarak seçilmesine duyduğu tepkiyi gözler önüne serdiği şeklinde yorumlara neden oldu. Vali beyin yalnızca dört dakika süren konuşması da günün coşkusundan uzak olması nedeniyle Şenliklibostan ahalisi tarafından esefle karşılanırken, Dünyanın En İyi İnsanı'nın böyle bir tepkiye nasıl cevap vereceği merak konusuydu. Oysa Dünyanın En İyi İnsanı ismiyle müsemma, dünyanın halihazırdaki en yücegönüllü insanı olarak sükunetini bozmadı. Böylece gülümsemesinden ve neşeli mizacından taviz vermeyeceğini kanıtlamış oldu. Dünyanın En İyi İnsanı'nın bu anlayışlı tutumu kasabamızın güzide sakinleri ile diğer

illerden bu flaş tören için kasabamızı şenlendiren vatandaşlar arasında büyük takdir topladı.

Törende sayın kaymakam beyin yaptığı açılış konuşmasını takiben Şenliklibostan Atatürk İlköğretim Okulu beşinci sınıf öğrencileri de önceden hazırlamış oldukları folklor gösterilerini sundular. Daha çok Kafkas yöresinden oyunların seçildiği gösterinin ardından müzik öğretmeni Münire Yılmaç'ın önderliğinde altıncı sınıf öğrencilerinden oluşan okul korosu 10. Yıl Marşı ve Akdeniz Marşı gibi cumhuriyetimizin şanlı tarihine ışık tutan marşların ardından Dünyanın En İyi insanı için özel olarak bestelenen 'Yüce Yürek' adlı eseri seslendirdiler. Eserin seslendirilmesi esnasında Dünyanın En İyi İnsanı'nın gözyaşlarını zaptetmekte zorlandığı yolunda gözlemler yer alırken, Dünyanın En İyi İnsanı'nın sevincini gözlerinden okumak mümkündü. Şarkıların ardından ilköğretim okulu öğrencileri günün anlam ve önemine uygun hazırladıkları şiirleri okumak için birbirleriyle yarıştı. Şiirlerin içinde özellikle bir tanesi, herkesi büyüledi.

Dünyanın En İyi İnsanı

Bir sevgi ve hoşgörü anıtı

Coşkunun sel olup aktığı

Şenliklibostan'ın medar-ı iftiharı

Bu kafiyeli sözlerden sonra tören alanı alkışlarla yankılanırken binlerce kişi "Dünyanın En İyi İnsanı, Şenliklibostan'ın iftiharı!" diye bağırıyordu. Sıra Dünyanın En İyi İnsanı'nın merakla beklenen konuşmasına geldiğinde ise nefesler tutuldu. Okul bahçesinin dört bir yanından salıverilen rengârenk balonlar kasabamızın masmavi semalarını süslerken Dünyanın En İyi İnsanı coşku dolu alkışlar arasında ayağa kalktı ve "Teşekkür ederim saygıdeğer Şenliklibostan halkı!" dedi. Alkışlarla inleyen okulun bahçesinde, kasabamızın adına yaraşır şekilde tam bir şenlik havası hakimdi. Dünyanın En İyi İnsanı Beyefendinin sadece iki dakika süren konuşması sık sık alkışlarla bölündü. Konuşması biterken kasabamızın kaymakamı kendisine mermerden özel olarak yaptırılan büstü takdim ederken Sn. Dünyanın En İyi İnsanı'ndan Şenliklibostan'ın tanıtımı için çalışma sözü de aldı. Tören

halay gösterileri ile sona ererken, Dünyanın En İyi İnsanı kasabamızın önde gelenleriyle beraber kendisi için verilen öğle yemeğine katılmak üzere Merve Restaurant'a geçti.

Dünyanın En İyi İnsanı yarın da kasabamızda temaslarını sürdürecek. Şerefine verilen akşam yemeğinin ardından kasabamızdan ayrılacak.

***

"Kimmiş, kimmiş."

"Dünyanın En İyi İnsanı."

"İnanmam. Dünyanın En İyi İnsanı buraya mı gelmiş?"

"Bizde bir sandık vardı…"

"Bir örtü."

"Bir kafes."

"Bir yumurta."

"Yumurta mı?"

Anlamadan baktılar.

"Elmastan."

"Ha."

"Elmas, yakut."

"Dünyanın En İyi İnsanı'na başka ne sunsak?"

***

"Kasabamıza hoş geldiniz."

Yastığı kabarttı.

“Uzun yoldan geldiniz, dinlenesiniz.”

Sonra kılıfın arasından pamuk topaklarını gördü. Utandı, tırnaklarıyla yastığı sıktı.

“Dünyanın en güzel yastığı olmasa da…”

Ayaklarını sürüyerek çıktı.

***

“Dünyanın en iyi yemeğini yedirmeliyiz ona.”

“Yemiştir.”

“Yesin. Dünyanın bir tane en iyi yemeği olduğuna göre her gün onu yiyordur.”

“Sorup öğrenelim.”

“İyi fikir.”

Utandı.

“Dünyanın en iyi fikri değil ama…”

Diğerleri de üzüldüler. Sırtını sıvazladılar.

“Olsun.”

“Nasıl soracağız?”

“Yemeklerden neyi seversiniz, ne yer ne içersiniz?”

“En iyisi bu, evet.”

“Şişt, yavaş, deyip susturdular.”

“Neyin en iyisinden bahsediyorsun gene? Duyacak.”

“Dünyanın En İyi İnsanı duyacak.”

“Evet. Duymasın.”

Başlarını eğdiler, utandılar.

***

“Komşumun eşeğini çaldım Dünyanın En İyi İnsanı. İlk sana anlatıyorum bunu. Dünyanın en kötü insanı mıyım söyle, ne olur? Bana dünyanın en iç rahatlatan tesellisini söyle.”

“Dünyanın En İyi İnsanı, bana dünyanın en güzel yeri neresi söyle. Nerede yaşıyordun daha önce? Sevgilimi alıp gitmek istiyorum oraya, senin geldiğin yere.”

“Dünyanın En İyi İnsanı, karımla kavga ettim dün. Onun gönlünü almak için ne demeliyim? Dünyanın en gönül alıcı sözünü söyle.”

Her seferinde, “Ben dünyanın en iyi insanıyım,” dedi Dünyanın En İyi İnsanı. Demekle yetindi, dinlemekle yetindi.

Söylemedi, söylemedi. Duymak için gelmemişlerdi ki. Yalnızca anlatıyorlardı. Korkuyorlardı içten içe, kahvelerde konuşuyorlardı fısıltılı.

“Sormayalım. Ya öğrenirsek bir de?”

“Düşünsene, dünyanın en güzel lafını öğreneceksin.”

“Dünyanın en iyi eylemini, fikrini, yemeğini, mesleğini, müziğini, resmini, memleketini, şiirini, giysisini öğreneceksin.”

“Dünyanın en iyi yaşamını göreceksin Dünyanın En İyi İnsanı’nda.”

“Eyvah o zaman.”

“Eyvah.”

“Eyvah.”

“Eyvah.”

“Eyvah.”

“Eyvah.”

“Eyvah.”

***

Kapıyı kırıp girdiler.

“Tutuklusun. Sahtekarsın.”

Orta yaşlı, kırca saçlı, orta boylu, orta kilolu bir adam. Onu gösterdiler.

“Gerçek Dünyanın En İyi İnsanı burada işte.”

Yaka paça götürdüler kolundan sahte olanını.

Orta yaşlı, kırca saçlı, orta boylu, orta kilolu bir adama döndüler, en başta kaymakam.

“Tamam,” dedi, kaymakam.

Cüzdanına davrandı.

“Ne kadardı?”

Sonra sırtını sıvazladı.

“Dünyanın en iyi oyunuydu,” dedi.

Hep bir ağızdandı kahkahaları.

Gözlük

“Gözlerimde bir ağırlık var.”

Gözlerinde tarifsiz sızılı bir ağırlık hissediyordu. Vitrinlere yanaşıyor. Uzaklaşıp yeniden. Bir gözlükçü vitrininde durdu. Işıklar sarı. Yuvarlak, dikdörtgen, elips. Kemik. Bir kemik dikdörtgen çerçeve buldu kendine. Girdi, fiyatını sordu. Markaların hepsini tek tek sordu. Buna benzer başka modelleri var mıymış? Aynısından olması şart değil. Daha uygun bir fiyatlısı. Ne kadarlık bir şey düşünüyorum? Bilmem.

Ama bilmesi gerektiğini de alttan alta hissediyordu. Alışveriş niyetinde olmadığı çok açık. Çıktı.

Çıktı ama başka gözlükçülere bakmalı. Bir de çerçevesiz deneyelim. “Ultraviyole ışınlara çok duyarlıdır.”

Güzel. Gözlük dediğin böyle olmalı. Alacak olsam bunu alırdım.

“Alacak olsam bunu alırdım,” dedi ve çıktı.

Gözlerimde bir sızı. Neden ağrıyor, batıyor. Hiç gözlüğüm yok.

Artık gözlükçülerden başka bir şey görmez oldu. Her birine tek tek giriyor, saatlerce kalıyor. Hepsini tek tek deniyor. Dükkâna girip çıkan müşterileri durduruyor, onlara da soruyor:

“Nasıl, yakıştı mı?”

“Yakıştı ama sizin yüzünüze yuvarlak gitmez.”

“Yakışmadı, çıkarın.”

“Yakıştı ama ben olsam kırmızı çerçeveliyi denerdim. Gözlük dediğin camına da uymalı.”

“Yakıştı, hiç kaçırmadan hemen alın.”

Ama sonuncuya pek güvenmedi, gözlüğü çıkardı. Kırmızı çerçeveliyi taktı. Onu da beğenmedi, çıktı.

Eve kataloglar yığıyor. Göz doktorlarından randevu alıyor, muayenehanelerdeki değişik katalogları da incelemek için.

“Gözleriniz turp gibi sağlam.”

“Hiç mi yok.”

“Turp gibi.”

Ama gözlerinde var bir ağırlık.

“Bir ağırlık, bir ağırlık. Nasıl anlatacağımı bilemiyorum. Böyle kimi zaman da ateş basıyor. Gözlerime bir şey yapışmış da ben onu sökeceğim ama sökemiyorum. Hani diş ağrısı gibi. Çekeceğim ama elimde parçalanırsa, ya gözüm çıkarsa?”

Gözlükçülerden çıkmıyor.

Gözlükçülere de söylemeye başlıyor yavaş yavaş:

“Efendim, iyi günler, bir gözlük bakıyorum, gözlerdeki ağırlığı alsın, hafifletsin.”

“Yorgunluktandır.”

“Sıkı giyinin, soğuk alıyorsunuz.”

“Doktora bir görünün.”

“Gözlerinizi getirin bir bakalım.”

Gözlükçülere söylenmeye başlıyor. Gözün g’sinden anlamıyorlar. Tek yaptıkları cam çerçeve pazarlamaya çalışmak. Kimse bana inanmıyor. Oysa, ne ağır…

Hoşt. Aaa. Nasıl da takıldı peşime. Kemik kokusu mu aldın? Bende bir şey yok. Yanlış ihbar, bende koku yok. Çekil.

İlk kez “Çekil” dediği sırada köpeğe baktı. Şirin, mosmor bir köpek. Eflatun kuyruğunu titrek titrek sallıyor.

Çekil başımdan. Yoluna devam etti. Bir süre sonra köpek peşini bıraktı zaten.

Gözlükçülere bakmayı sürdürüyor. Artık kaldırmak çok güç oluyor. Gözlerini açmakta zorlanıyor ağırlığından.

Hava soğudu. Kar taneleri iyiden iyiye düşmeye başladı. Hele güneş açtığında, arabaların üstünde, dal uçlarında kar gülkurusuna yakın bir ton alıyor. Gökyüzü daha koyu.

O aldırmadan gözlükçüleri dolaşıyor. Kent rehberlerini topluyor, kentteki bütün gözlükçülerin haritasını çıkardı. Her gün bir semte gidiyor. Her gün yalnızca o semtteki gözlükçüleri dolaşıyor. Bu arada fiyat farklarını yakalıyor. Hepsini ayrı ayrı not alıyor. Dükkânları inceliyor, satıcılarla konuşuyor, onlara adlarını soruyor ve her birini aklında tutuyor. Akşamları eve döndüğünde vakit kaybetmeden öğrendiği her şeyi bir bir not alıyor.

Onuncu haftanın sonunda altmış sayfalık bir defter bitti.

On birinci hafta soğuktan hasta düştü, bütün haftayı yatakta geçirdi. Bu arada baş ağrısı inanılmaz boyutlara ulaştı. İki gün gözünü açamadı.

Armağan.

“Çok teşekkürler, ne zahmet ettin. Bu mor çiçekleri de çok severim.”

Bir sessizlik oldu. Bir şey de diyemedi, hastalığına verdi. Daha sonra bundan başkalarına söz edecekti.

“Yemyeşil çiçeklere mor dedi resmen.”

“Sen ne cevap verdin?”

“Hiç. Hasta hasta keyfini kaçırmak istemedim.”

Gözlükçülerde yaşadı bir de.

“Şu vitrinde bir mor çerçeve var, uçlarında pembe yıldız desenleri var.”

“Sarı.”

“Hayır, hayır mor.”

“Peki,” dedi. Ses çıkarmadı.

Ne de olsa müşteri.

Her zamanki gibi almadan çıktı, bir yandan da satıcının anlayışsızlığına içerledi. Kaç kere tarif ettim.

“Turuncu bir şişesi var, deyince sevinçle baktılar yüzüne.”

“Mor olmasın?”

“Ne moru?”

“Bilmem işte, belki mordur.”

“Mor olsa bilmez miyim canım...”

“‘Turuncu,’ dedi.”

“Duydum, duydum.”

Herkesi çağırdı.

“Bana karşı bu takındığınız tavırdan bıktım,” dedi. “Herkes gökyüzüne baksın şimdi.”

Açıkta toplanmışlardı. Gökyüzü masmavi, tek bulut yok. Güneş sapsarı parlıyor.

“Ne görüyorsunuz,” dedi.

İçlerinden üçü:

“Mavi,” dediler. “Mavi ve güneş sapsarı parlıyor.”

Altı kişi koşturarak geldi:

“Gökyüzü yeşil ve güneş tupturuncu parlıyor.”

Başkaları da vardı daha. Onlara da sordu bir bir. Düşünüp taşındılar. “Gökyüzü gri ve güneş simsiyah parlıyor.”

Herkes bir iç çekti. Simsiyah parlayan güneş. Artık birkaç kişi kalmıştı ve onlar da söylediler:

“Gökyüzü ela.”

“Ve güneş kıpkırmızı parlıyor.”

“Gökyüzü haki.”

“Ve güneş kahverengi parlıyor.”

“Gökyüzü tenimin renginde parlıyor.”

Bir kez daha baktı. Hâlâ mor, gökyüzü bu. Gözlerini açabiliyor hâlâ, ama kapaklar ağır.

Dolabın hemen kenarındaydı. Gözlük. Alsam, ruhu duymaz. Ne zamandır kullanmıyor zaten. Aldı, taktı. Ne gördüğünü anlayamadı bir süre. Çıkardı, çevresine tekrar baktı. Bir sokak lambası, bir koru. Pencereden görünen. Bir sokak lambası, mor. Unutma.

Tekrar taktı. Sokak lambasına baktı. Mor sandı ilkin. Ama mor değil. Tanımlayamadığı bir renk. Korktu. Çıkardı ve hemen yerine bıraktı.

Günler geceler, sokak lambasının tanımlayamadığı rengi aklından çıkmadı. Bir aşk gibi rengi düşündü, ona ad vermeye çalıştı. Sinsice

gidecek ve gözlüğü çalacak.

Gözlüğü taktığında yeniden sokak lambasına baktı. Büyük bir hazla verdiği adı sayıkladı yüksekten. Bu gözlükle her şey artık sokak lambası tonundan görülüyor.

Gözlerindeki ağırlaşmayı önemsemiyor, çünkü yeni renklerinden memnun. Tarlalar, demir yolu, koru. Başka bir renk, ama tanımlayamıyor. Bir renk de değil belki. Anlayamıyor. Şimdiye dek tanıdığı köprülerden, nehirlerden, çatılardan çok daha farklı, anlamıyor. Yıllarca ne gördüm ben? Aynıları değil miydi?

Doya doya bu yeni rengi seyretti. Öyle ki, günlerce çıkarmadı gözlüğü gözünden. Artık hiçbir gözlükçüye de uğramıyor. Bir gözlüğü var, dünyayı izliyor.

Kahverengi diyorlar. Mavi diyorlar. Benim gökyüzüme de mor diyorlardı. Şimdi, benim gördüğüm de mavi gökyüzü ve kahverengi toprak mı artık?

Nereden bilebilir.

Gözlüğünü çıkardı. Gözlüğünde bir ağırlık hissetti. Çıt. Üç cam art arda kırıldı. Mavi, kırmızı ve beyaz.

Gözleri hafif.

Güneşe Çıkınca Ölecek Olan Sinek

Bembeyaz bir sinek. Sinek mi? Sinek. O zaman nasıl olur da beyaz? Demek beyaz sinekler de varmış. Karbeyaz karasinek.

Yok. Kanatların da mı yok? Kanatların şeffaf; beyazsın. Korktu.

Ölüp ölmediğine baktı. Oraya nereden gelmiş olabilir? Yere düşmüş, köşede. Üzerine yürüdü.

“Öldün mü?”

Ölmemiş. Ölmediğini kıpırdanarak gösterdi. Artık perdeler arkasına kapanacağını anlamıştır.

Deviniyor, hafif hafif uçuyor. Pamuk sinek. Bir yandan düşünüyor. Sinek karanlık istiyor. Perdeleri kapa.

Gitti bütün perdeleri kapadı. Yatak odasına kadar nasıl geldi? Nasıl olabilir?

Dolaşıyor. Bir çözüm arıyor. Zaten ölecek. Öldüremem.

Perdeleri kapalı tutmaya karar verdi.

Sinek sinek sinek. Sütbeyaz karasinek. Burası artık onun da evi sayılır. Nerelerden kalktı geldi. Odamı buldu, uyudu. Kendini davet ettirdi. Şimdi kovmak ne ayıp.

Yaşarlar. Beraberce. Perdeler hep kapalı.

Perdelere baktığında uygun rengi tanımlayamıyor. Yeşil çizgili beyaz olabilir. Ama beyaz çizgili yeşil de. Bir karara varmalı. Yeşil-beyaz. Yakınına gitti.

Belli belirsiz çizgiler. Turuncu onlar. Nasıl olabilir? Perdeleri kendi almıştı. Dikkat etmemiş yıllardır.

Giderek sineğin evcilliğine boyun eğecek.

“O ses de ne?”

“Sinek.”

“Ha.”

Birlikte yaşadığım. Ev arkadaşım. Aynı odada kalıyoruz. Ona bir yer yatağı yaptım. Aramız iyi. Birbirimizi genelde yatmadan yatmaya görüyoruz. Ama kanım kaynadı ona. Sabahları kahvaltıyı yine ben hazırlıyorum. Çıkarken masada bırakıyorum peyniri, zeytini. Yesin. Ben de bana bakılmasından hoşlanmam yemek yerken. Aynı saygıyı göstermeye çalışıyorum ona karşı da.

Böyle anlatsa, diyelim.

Başka bir şey denedi. Camı siyaha boyadı. Şimdi artık sineğin yeni bir oyun alanı var. Siyah camda sürekli devinen bir beyaz. Sürekli çarpıyor, dolaşıyor, gene çarpıyor. Çerçeve boyunca geziniyor.

“Orayı yeterince öğrendin. Biraz da üst taraflara çarp. Aferin. Öyle.”

Bir fincan kahve koydu kendine. Sineği izliyor.

“Dışarı mı çıkmak istiyorsun? Ölürsün.”

Yalnızca kahvaltılık almak için. Yıllardır hep aynı saatte, aynı sürede, aynı şeyi yer. Artık bir konuğu olduğuna göre yenilemeli kendini.

Yoksa sineğin umurunda değil. Ne bulsa konuyor. Umduğuna değil bulduğuna konsun

Olsun. Ben ev sahibi olarak görevimi yapayım da. İçini rahatlatmak için. Kaşar peyniri aldı, yeşil zeytin aldı, ortasında biber. Bir de ayva reçeli. Çok severim. Hem ne zamandır kendisi de yemiyor.

“Gelsene bu akşam.”

O akşam çıktı. Hava daha tam kararmamış. Gözlerini kamaştırmaya yetti alacakaranlık. Kapalı perdeler ve masa lambasının göz kıstırıcı sarı ışığı. Sahi, sinek de soluyor. Açılmayan pencerelerin ardında oksijen giderek azalıyor.

Çıktı ama aklı sinekte. O an evde olsa. O an evde olsa sineği izlerdi. Olağanüstü hızına nasıl da yetişemiyor. Bunca yıllık evim. Benim dokunamadıklarıma da dokundu. Her noktaya izini bıraktı. Pisledi. Kimi zaman arsızlığa varan bir rahatlıkla. Düpedüz saygısızca. Zız, vız. Bazen de sesiyle uykusunu bölüyor. Ama nasıl atabilir ki? Ölür.

“Gelsene,” dediler. Pişman oldular.

“Ne oldu sana? Hiç konuşmuyorsun bu akşam. Durgunsun çok.”

Hiç yoktan kavgaya tutuştular.

“Demin neden öyle baktın?”

“Nasıl baktım?”

“Sen daha iyi bilirsin.”

Nereden çıkardılar. Hem de söylenmesi zorunlu cümleler gibi. Nasılsa bir gün söylenecekti, gibi.

“Seni anlıyorum,” dedi. “Eğer bu senin için bir anlam ifade ediyorsa.”

“Şimdi sana, hayır, desem, kızar mısın?”

Kızarım, dese peki? Ne yapacak?

Böyle böyle yaşanacakmış demek kopuşlar. Kapalı perdelerim beni çağırıyor.

Koşa koşa gitti. Yolunu tuttu. Ben yokken nerelerde pisledin acaba? Süt koymuştum, içti mi?

“Bir uğrasam?”

“Ben gelirim, sen yorulma hiç.”

Tüm pencereleri boyasa anlaşılır mı? Kimseyi almıyor artık içeri. Kapıyı da yalnızca aralıyor. İncecik bir boşluk.

“Buyrun, ne istemiştiniz?”

“Birkaç sorumuz vardı, anket…”

“Şimdi uygun değil.”

Artık hiçbir şimdi uygun olmayacak.

Sapkınlık derecesinde sineğin siyah cama yaklaşıp çarpmasını, sonra camdan uzağa uçup cama tekrar yaklaşmasını, çarpmasını, sonra tekrar camdan uzağa uçup çarpmak üzere geri dönmesini… izliyor.

Elinde bir fincan kahve.

Sürekli izliyor. Sürekli. Telefon çaladursun.

Çaladursun.

Artık birlikte kahvaltı ediyorlar. O benim gibi değil. Birkaç saniyeden fazla duramıyor yerinde. Oysa yiyeceksen zaman vereceksin kendine. Sindireceksin.

Artık birlikte oynuyorlar. Evin içinde dört dönüyorlar.

Artık birlikte çarpıyorlar cama.

Artık birlikte yatıyorlar.

“Biz birbirimize yeteriz,” diyor sinek adına da.

Geldi. Ne? Işık sızıyor. Sineği düşündü ilk. Nereden sızıyor bu ışık? Uçtu mu? Işık nereden? Öldü mü? Kim?

Rüzgâr. Rüzgârdan açılmış. Boyanmamış cam. Perde sallanıyor. Önce kendi odasına baktı. Yok sinek orada. Pervaza bak.

Sinek gerçekten de açık pencerenin pervazında. Güneşi görmüş. Ölmüş. Daha açık havaya bile çıkamadan. Evin içinde. Evinin içinde. Ölmüş.

Artık kendi başına çarpıyor cama.

Odasında yatıyor. Bir soğuk su damlası yüzünü sıyırdı indi. Bedeniyle baş başa. Ne kulağını meşgul eden bir müzik sesi, ne burnunu yoran bir çiçek kokusu. Gözleri kapalı. Bir elbise var üzerinde, o da olmasa…

Gürültüyle üzerindeki elbiseyi çıkardı. Şimdi etine daha yakın.

Elbisenin gürültüsü onu bitkin düşürmüş. Ortalığın sessizleşmesini bekledi. Biraz da terlemiş, yeniden yattı. Nabzı yerine geldi.

Bu ne? Yıldızların gürültüsü mü? Koku? Teri kokuyordu. Sinirlendi. Koklamamak.

Gözleri hep kapalıydı. Bağlı değil; yalnızca karanlıktan. Konuşmuyorum, ağzım kapalı, dokunmuyorum. Elleri saatlerdir aynı konumda kalmaktan uyuşmuş. Hissetmiyorum.

Uyanıklıkla uyku hali arasında, en sakin an.

“Baştan başlayalım. Nereye bakıyordun?”

“Anımsamıyorum.”

“Sana bakanlara kendi bakışlarınla karşılık vermişsin.”

“Vermedim.”

“Yalan söyleme. 6 Şubat günü sana tam kırk sekiz kişi bakmış.”

“Nerden biliyorsunuz?”

“Tüm bakanlar bizim adamımızdı. Sana bakan herkese bakmışsın. Üstelik dördüne şehvetle, yedisine tiksintiyle bakmışsın.”

“Öbürlerine?”

“Sus.”

Elindeki kâğıttan okumaya devam etti.

“On beşine gülümser gibi bakmışsın. Dokuz tanesine basbayağı gülmüşsün. Bunların ikisine aşağılayıcı, dördüne korkutucu, birine içten, bir diğerine kıskançlıkla gülmüşsün. Sonuncusuna alt ve üst dişlerini aynı anda göstermişsin.”

“Anımsamıyorum.”

“İnkâr etme, elimizde tutanaklar var.”

Sessizlik oldu.

“Hâkimim, bakmak suçundan yirmi dört yıl istiyorum. Cezayı hafifletici hiçbir neden bulunmamaktadır.”

Odasında yatıyor. Bir soğuk su damlası yüzünü sıyırdı indi. Bedeniyle baş başa. Ne kulağını meşgul eden bir müzik sesi, ne burnunu yoran bir çiçek kokusu. Gözleri kapalı. Bir elbise var üzerinde; o da olmasa…

Gürültüyle üzerindeki elbiseyi çıkardı. Şimdi etine daha yakın.

Elbisenin gürültüsü onu bitkin düşürmüş. Ortalığın sessizleşmesini bekledi. Biraz terlemiş, tekrar yattı. Nabzı yerine geldi.

Bu ne? Yıldızların gürültüsü mü? Koku? Teri kokuyordu. Sinirlendi. Koklamamak.

Gözleri hep kapalıydı. Bağlı değil; yalnızca karanlıktan.

Konuşmuyorum, ağzım kapalı, dokunmuyorum. Ellerim saatlerdir aynı konumda kalmaktan uyuşmuş. Hissetmiyorum.

Uyanıklıkla uyku hali arasında, en sakin an.

“Kaldığımız yerden devam edelim. 7 Şubat günü tam seksen üç kişiye bakmışsın. Bunların altmış altısı, üstelik, sana hiç bakmamış, seni hiçbir

şekilde görmemiş.”

Elindeki dosyayı inceledi.

“Burada çok önemli bir suçlama daha var.”

Sırıttı.

“Baktıklarından birinin yüzü üzerinde gözlerini tamı tamına otuz altı saniye tutmuşsun ve erkek cinsiyetli bu gence bakarken ‘Yüzü ne kadar da çirkin,’ diye düşünmüşsün.”

“Yalan.”

“Elimizde kanıtlar var. Düşünürken seni görenler var.”

“Yalan.”

“İddiaların geçersizdir. Elimizde raporlar var.”

İşaret etti.

“Götürün.”

Odasında yatıyor. Bir soğuk su damlası yüzünü sıyırdı indi.

Bedeniyle baş başa. Ne kulağını meşgul eden bir müzik sesi, ne burnunu yoran bir çiçek kokusu. Gözleri kapalı. Bir elbise var üzerinde; o da olmasa…

Gürültüyle üzerindeki elbiseyi çıkardı. Şimdi etine daha yakın.

Elbisenin gürültüsü onu bitkin düşürmüş. Ortalığın sessizleşmesini bekledi. Biraz terlemiş, tekrar yattı. Nabzı yerine geldi.

Bu ne? Karanlığın gürültüsü mü? Koku? Teri kokuyordu. Sinirlendi. Koklamamak.

Gözleri hep kapalıydı. Bağlı değil; yalnızca karanlıktan.

Konuşmuyorum, ağzım kapalı, dokunmuyorum. Ellerim aynı konumda saatlerdir kalmaktan uyuşmuş. Hissetmiyorum.

Uyanıklıkla uyku hali arasında, en sakin an.

Bugün öbür suçlarını sayacağım. Hakkında yeni kanıtlar ele geçirdik.

“8 Şubat…”

“Burada ben konuşurum.”

Elindeki kâğıtları karıştırdı.

“8 Şubat.”

Biraz daha inceledi.

“8 ve 9 Şubat günlerinde, iki gün üst üste yüz otuz dokuz kişiye bakmışsın. Bu bize gösteriyor ki, baktığın kişileri içinden tek tek sayıyorsun. Yüz otuz dokuzar dokuzar…”

“Yalan.”

“Götürün.”

Odasında yatıyor. Oda değil hücre. Bir soğuk su damlası yüzünü sıyırdı indi. Duvarlar akmış. Bedeni var yalnızca. Ne kulağını meşgul eden bir müzik sesi, ne de burnunu yoran bir çiçek kokusu. Gözleri kapalı. Bedeni. Bir elbise var üzerinde; olmasa…

Gürültüyle üzerindeki elbiseyi çıkardı. Etine yakın.

Elbisenin gürültüsü onu bitkin düşürmüş. Ortalığın sessizleşmesini bekledi. Biraz da terlemiş, tekrar yattı. Nabzı yerine geldi.

Bu ne? Yıldızların gürültüsü mü? Koku? Teri kokuyordu. Sinirlendi.

Bir de sıcaklık duydu. Gözyaşı? Bırak.

Gözleri hep kapalıydı. Bağlı değil, yalnızca karanlıktan.

Konuşmuyor, ağzı kapalı, dokunmuyor. Elleri aynı konumda saatlerdir kalmaktan uyuşmuş. Hissetmiyor.

Uyanıklıkla uyku hali arasında, en sakin an.

“Dünkü tavrından sonra baştan başlamamız gerekiyor. Adınız?”

“S.”

“Soyadınız?”

“T.”

“Yaş?”

“28.”

“Cinsiyet?”

“Dişi.”

“Herhangi bir hastalığınız var mı?”

“7.2 derece miyop.”

“Yalan hâkimim. İnanmayın.”

Ona döndü.”

“Durumunu gitgide güç duruma sokuyorsun.”

Odasında yatıyor. Bir soğuk su damlası yüzünü sıyırdı indi.

Bedeniyle. Ne kulağımı meşgul eden bir müzik sesi, ne burnunu yoran bir çiçek kokusu. Gözleri kapalı. Bedeni.

Bir elbise. Olmasa…

Gürültüyle üzerindeki elbiseyi çıkardı. Şimdi etine yakın.

Elbisenin gürültüsü onu bitkin düşürmüş. Ortalığın sessizleşmesini bekledi. Biraz da terlemiş, tekrar yattı. Nabzı yerine geldi.

Yıldızların gürültüsü mü? Teri mi? Hiçbir koku. Gözyaşı, gözyaşı. Din.

Gözleri hep kapalıydı. Bağlı değil, yalnızca karanlıktan.

Konuşmuyor, ağzı kapalı, dokunmuyor. Elleri saatler var aynı. Uyuşmuş. Hissetmiyor.

Uyanıklıkla uyku hali arasında, en sakin an.

6-16 Şubat günleri arasındaki on gün süresince 1830 kişiye bakmak, 689 bakışa şu ya da bu biçimde karşılık vermek, bakılanlar hakkında aşağılayıcı imalar içeren davranış göstermek suçlarından sanık S.T.(28)’nin 24 yıl karanlık ile cezalandırılmasına karar verilmiştir. Sanık, bizzat verdiği ifadede tüm suçlarını kabul etmiş, cezasına koşulsuz rıza göstereceğini beyan etmiştir.

Yeni Dünyanın Objeleri

Vazo

Ne o? Masanın üstünde bir şey duruyor. Ne değişik şey o öyle. Yakından bakacak ama annesine görünmemesi lazım. Yoksa bir yolunu bulur oturturlar yerine.

Gerçekten. Ne o? Biraz daha dikkatli bakayım. Lamba olabilir mi? Bir lamba için amma da süslü. Çok mu eski? Çok eskiyse hele, hiç. Git otur yerine, derler.

Bir yandan da yan gözle annesine bakıyor. Lamba sanki kaçacak, onu da sıkı sıkıya göz altında tutuyor.

Konuşun, konuşun. Ben fark ettirmeden nasıl yanaşacağım şimdi oraya?

Lamba mı o? Başka bir şey olmasın? Belki bir vazodur. Vazo mu? Anneme sorsam niyetimi anlar mı? Cam mı acaba? Kavanoz gibi bir şey. Kavanoz olsa salonda işi ne? Nereden gelmiş ki?

Kavanozu olasılıklar arasından çıkardı.

Vazo olsa niye çiçek yok içinde? Lamba ise niye yanmıyor? Meyve tabağına da benziyor. Kocaman çukur bir kap. İçinde niye meyve yok o zaman? Nasıl duruyor, ne ilginç şey. Altında cam-mı-acaba bir küre. Nasıl dengede kalmış ki? Düşündükçe daha da yaklaşmak istedi. İstedikçe annesini daha dikkatli gözetliyor. Hah. Sohbet iyice koyulaştı. İçten içe kadınları da dinlemek istiyor. Ne buluyorlar saatlerce konuşacak cırcırcır. Beri yandan yapacak işi olmanın heyecanı. Meşgul bir tavırla omuz silkti ya kimse görmedi, olsun. Bakışlarını yine ne idüğü belirsiz cisme çevirdi.

Sonra önüne kurabiyeli bir sehpa koydular durup dururken. Devasa bir engel. Devasa bir salonda benim önüme. Yerimden kıpırdayacağımı biliyor. Başkasıyla konuşur gibi yapıp beni gözetliyormuş demek. Aşk olsun.

Yalan mı? Bal gibi kıpırdayacak işte. Nasıl fırsat kolluyor. En son geçen hafta gelmişlerdi, yoktu o zaman. Yeni alınmış demek. Mobilyaların rengine bu kadar gitsin. Ne zevk. Pes vallahi.

Sehpanın altından kendini halıya attı. İlk aşamayı geçtik. Mutfağa gidiyormuş gibi yapıp bir manevrayla son anda dönüp dokunuveririm. Cam mı değil mi? Ne olduğunu da anlarım o zaman. Mutlaka anlamam lazım.

Kavanoza dokunmayı bir onur meselesi yaptı. Sehpa engelini bile geçtikten sonra lambaya dokunmadan kalkmayı kendine yakıştıramaz.

Belki de saattir ama niye ötmüyor o zaman. Ben olsam hiç düşünmeden bütün kalemlerimi içine koyardım. Bunlar boş boş tutuyor. Madem kullanmayacaksın, niye koyuyorsun ortaya. Tozlanıyor. Annem olsa, mesela, hiç dayanamaz hemen kaldırır. Ne işi var lambanın masa üstünde. Saatimiz de var. Üç tane. İkisi duvarda, biri kütüphanenin orada.

Hem kalem hem başka şeyler koyarım. Kalemtıraş da koyarım. Silgi de koyarım. Doldururum ağzına kadar. Suluboya yaparken de su koyarım. Gerçekten. Niye çiçek koymamışlar ki? Papatya filan toplar, onu da koyarım.

Hıh. Kapı çalındı, ayaklanıldı. Hemen bir durum değerlendirmesi yaptı. Kalktı masanın yanına gitti. Altına girdi.

“Ne yapıyorsun Ferit, çık ordan oğlum.”

Yine yakaladı.:

“Kalemim düştü. Onu arıyorum.”

Kalemi gezinerek aramak makbul. Hemen uygulamaya geçti. Ayağa kalktı sonra, iyice yaklaştı.

“Dikkat et, çok yaklaşma.”

Değsem şimdi, hemen azar. Ne olduğunu bir anlasam.

Hani filler olur, tavşanlar ya da bilinen hiçbir sınıfa girmeyen karma hayvanlar. Bunun öyle bir biçimi hiç yok. Altında nasıl durduğu anlaşılamayan bir küre, yuvarlakça bir kap. Üstü açık. İçinde fitili de varsa kesinlikle lamba. Tam uzanıp içine bakacak bir ses:

“Seninki de bizim vazoya pek bir baktı.”

“Kusura bakma. Söyledim. Yaklaşma, dedim, dinletemedim.”

“Zararı yok.”

Bana döneceğini hiç tahmin etmezdim. Hem de ne dedi:

“İstiyorsan al senin olsun.”

Sahi? O kadar kolay mı? Elime aldığım gibi götürebilir miyim eve? Ben belki kırarım, annem taşısın. Eve gelince verir.

Nasıl sevindi birden. Kalemleri dizerim, dizerim. Nasıl sevindi, nasıl sevindi. Kırmızım var, turuncum var. Yeşil var, mor var, altın, gümüş, hepsi. Elindekileri saydı. Sekiz. Evde de vardır bir beş. Doldurur ağzına kadar.

Demek alabiliyorum. Ne güzel. Nereye koyayım?

Bak bunu hiç düşünmemiş. Hemen zihninde odasını gezmeye başladı. Defterler var bir sürü. Onların üstüne koysam bu küre dengede kalır mı orada da? Düşer kırılırsa bir ay azar. Eve gelince de görmek ister hediyesini bu kadın. Annem kesin alır onu pervaza koyar. Her şeyi nasıl alıyor da pervaza koyuyor. Aklı sıra uzanmayayım diye. Bu vazo benim değil mi artık, o ne karışıyor.

Düşünmeye devam etti.

Başucumdaki treni çekeriz vazoyu koyarız. Ama ben uyurken ya düşüp kafamı kırarsa? Cam mı değil mi anlayamadım bile daha. Camsa kesin kırar.

Yine kuruntulandı. Bir baktırmadılar. Olmazsa evde anlarım. Ama odasındaki mobilyalara uymayacak. Salona mı koysa? O zaman annesi

kazanmış olur. Ya odamda durur ya da hiç durmaz.

Gerçekten. Şimdi gördü diye aklına geldi. Daha geçenlerde yeni bir kalemlik aldılar. Gözü doysun.

Olsun sen bir düşün de. Dolabın içine koysak çok mu kaybolur? Madem dışarıda durmayacak niye alıyorsun? Niye süslemişler o kadar? Dışarıda dursun diye.

Amaan cam. Hiç sevmem. Kırılır düşer ayıkla. Zaten bardak kırınca kızılca kıyamet kopuyor. Bir azar, bir azar. Bir de vazo çıkmasın.

Vazgeçti. Hem bunların salonuna yakıştı, bize gitmez. Benim odamda kadın işi şeylere ne gerek var bir kere. Vazo odada dursa ben okuldayken hemen salona taşınır. O zaman ne anladım ben.

Vazgeçti. Gitti annesinin yanına oturdu.

“Ne o, vaz mı geçtin?”

Bak nasıl izliyormuş yine deminden beri.

“Evet.”

Küskün ve alıngan bir tavır içine girdi. Bu kadar yakından izlenmekten rahatsız oluyorum, der gibi bir ketum havalar.

Vazo sahibi yeniden sordu.

“Almıyor musun canım?” İnanmıyor mu sözüme?

“Hayır.”

Kalkıyorlardı artık.

“Sen in, ben geliyorum,” dedi annesi.

Niye bu acele? Vazo sahibini duymamak için mi?

“Alamazdı ki zaten. Kocaman antika kristal vazo, ona mı vereceğim bir de.”

El

Çekmecelerden birinin dibine yayılmış lavanta da kokan beyaz örtü. Kenarında leke var. Ne lekesi. Lekeyi incelemek için örtüyü kaldırdı. Yapışmış. Sert kâğıt. İkisi birbirine yapışmış. Fotoğraf.

Merak etti. Albüm çekmecesinde, albümünden düşmüş bir fotoğraf. Çıkarıp çıkarıp baktılar. Andılar, gösterdiler parmaklarıyla. Onu değil, albümü. O fotoğraf giderek yapıştı, öbürleri salon koltuklarında misafir kucaklarında soluklanırken. Nasıl girdi oraya?

Fotoğrafı dikkatle sıyırdı. Hiç görmemiş daha önce. Anımsamıyor. Belki de yıllar önce. Eline aldı. Yaşlı bir kadın. Altmış yaşında olabilir. Fotoğraf siyah beyaz ama kadının saçları da. Anlaşılıyor. Yaşını da hesaplayamaz mı artık? İnce yüzlü, güzel. Hâlâ çok güzel. Bir otuz yıl önceki halinin fotoğrafını bulsaydı. O zaman daha iyi fark edilirdi güzelliği.

Kim bu kadın? Anneannesi değil. Albümleri birer birer çıkardı çekmeceden. Bütün albüm kadınlarını incelemeye başladı. O kadar ince yüzlüsüne rastlamadı hiçbirinde.

Bir şarkıcı ya da oyuncudur, öyleyse. Tam karşıya bakıyor. Objektife poz vermiş. İnce yüzü, kalkık kaşları, beyaz dişleri hepsi poz.

O an başka bir yere takıldı. Kendisine bakıldığından ve er geç bir gün yeniden bakılacağından emin olan gözlerin kaçırdığı bir şey. Objektife bakan, bakıldığını bilerek bakışlarını kontrol altında tutan kadının kaçırdığı bir şey.

Sol parmakları sağ bileğini kavramış, bırakmıyor. Tutunma var, sürtünme var orada. Sağ el devinemiyor artık. Tutulmuş, kalmış. Büyük bir sıkıntı var ellerde, gözlerdeki güvenin aksine. Tüm endişe sol parmaklarda.

Fotoğrafı bırakmaya çalıştı. Parmaklarına yapışmış. Zor oldu, iz yapmış. Çık, bırak. Sol üst köşede parmağından yuvarlak damga.

Göğsünün biraz altında birbirilerini kıstırıyorlardı. Fotoğrafçının gözünden mi kaçtı. İndir ellerini, rahat, evet. Genişleyen omuzların altında daralan bir çift kol. İki el, birbiriyle güreşmeye hazırlanır gibi. Fotoğrafın çekilmesini bekliyorlar başlamak için, sabırsızca.

Gözünü ellerden alamıyor bir türlü. Kadının tahrik edici bakışlarından geriye ellerindeki sıkıntı kaldı. Birbirine uymayan iki görüntü. Kendini bedenin uyumsuzluğuyla dışa vuran sahtekârlık. Ellerinden anladı.

Eller daha da tehditkâr şimdi. Fotoğrafı büyüttü. Eller de daha büyük. Sol parmaklar bastırırken sağ el kırılmamak için çırpınıyor. Her boğumun arasından bir elbise kıvrımı seçiliyor. Huzursuzluk elbiseyi de terletmiş, kırıştırmış. Boğmuş. Sol üst köşeden başladı. Sağın tırnaklarından. Bileklerden kesilen bir kare. Özgürleşen eller hâlâ birbiriyle didişiyor. Komik geldi bu ona. Artık kendi ayakları üstünde duran bağımsız parçacıklar, nasıl da bağımsızlıklarından habersiz sıkmaya devam ediyorlar birbirlerini. Acıtarak, inatla yenmek için çalışarak.

Fotoğraf kare biçimini ellerle aldı. Ne yapacağını bilemiyor. Neden kesti? Bir şey var onu çeken. Kendi ellerini yüzeyde gezdirdi. Kaygan kâğıdın üzerinde, kadının parmaklarına değdi. Ne olur, yeter artık, rahat bırakın birbirinizi. Her parmağın kendi devinim alanı olmalı.

Yine de içindeki kıpırtı diniyor; en azından kadının yalanından kurtulduğuna seviniyor. Saç lülesinin, kısılmış gözlerin, dudak arasından görülen diş kırıntılarının bir şey saklamasına gerek kalmadı artık. Onlar da özgürleştiler. Kimsenin kimseye giz örtme borcu yok.

Son derece düzgün kestiği kare kâğıdı, uçlarını olabildiğince de kırmamaya çalışarak çerçeveye yerleştirdi. Çekiç biraz gürültü çıkaracak. Çerçevenin ipini ortaladı, resmi düzeltti, astı. Eller onu duvardan izliyor.

Damarları çıkmış. Orta parmağın damarı baskın, bileğe saldırırken öbürlerine önderlik ediyor. Kurtulmaya çalışıyor bilek. Ancak güçlü bir bilek kurtulmaya çalışabilir oysa.

Ellerini masada gezdirdi. Toz tutmuş, parmak uçlarındaki toz pütür pütür. Gömleğine sildi. Gömlekte gri bir iz. Gömleğiyle birlikte göbeğine

değdi. Hemen çekti ellerini. Bacaklarına koydu. Kalçalarından dizlerine dek gezindi. Bacak bacak üstüne attı, ellerini dizlerinde üst üste yerleştirdi. Kaydılar, düştüler. Nereye koyacağını bilemedi bu sefer. Ayağa kalktı.

Yürüyor, yürüdükçe elleri batıyor gözüne. Sağa sola sallanmayın. Baldırlarına geçiriyor tırnaklarını, sıkıştırıyor ki sallanmasınlar daha fazla. Sol-sağ-sol-sağ. Bir-ki- bir-ki. Ritme daha fazla dayanamayacağım. Durdu.

Yürüyemiyor. Ne göğüs hizasında kavuşturma, ne dirseğinden tutma, ne ceplerine sokma. Hep bir fazlalık var. Elleri tüm devinimini kısıtlıyor artık. Ne yapsa oradalar. Kontrol altına girmiyorlar. Başına buyruk, o yana, bu yana.

Eller yüzünü de istila etti. Sinir, siniri doğuruyor. Kulak memesi, yanaktaki sivilceler, kıllar, kaşlar. Saçlarını çok kereler sıvazlamıştır; şimdi her sıvazlayışı yarışın başlangıç noktasına itiyor onu. Kulak memesi, sivilce, kaş, şakak, saç... Sekiz, dokuz, on... Sürekli tekrarlanan bir hatta, iradesiz, izliyor ellerinin döngüsünü.

Bedenine her değişlerinde ürperiyor. Alt tarafı kendi teni değil mi? Ama yabancılaştılar. Belki hep yabancıydılar. Yabancı el. Dıştan bakıyorlar istilaya hazır düşmanlar gibi. Kuyruğunun etrafında dönüp duran kedi.

Hizaya getirmeli bir. Tek bir işle uğraşmalılar, dokunmanın yollarını aramamalılar dağlara taşlara artık. Her an dokunduğu onlarca yüzeyi düşündü. Ne büyük hızla kirleniyorsunuz. Temizlenmeden, tekrar tekrar, kir yığınları parmaklar.

Avuçluyor elmayı, pamuğu, musluğu, kumu, pirinci, gazeteyi, bozuk paraları, banknotları, naylon torbaları, tuvalet kâğıtlarını, başka elleri, yüzleri, boyunları...

Kapıyor, götürüyor, taşıyor, dövüyor, öğütüyor, yazıyor...

Elleri dikmekten, kaldırmaktan, koparmaktan, itmekten boş kaldıkça sürünüyor, sürtünüyorlar. Okşuyor, çarpıyor, vuruyor ve çırpıyorlar. Sesli sessiz. El, her ediminde farklı bir biçim alıyor. Dalga geçer gibi. Bileklerle, eklemlerle, tırnaklarla bir olup dönüştürüyor değdiğini. Sonra da hiçbir şey

olmamış gibi doğruluyor. Deri nasırlaşıyor, kalınlaşıyor, eklemler aynı, bilek aynı.

Ellerinden biri bu kez çenesine dayanmıştı. Öbürü belinin biraz aşağısında desteğini bulmuş. Fotoğrafa bakıyor.

Yürüyor ve fotoğrafa bakıyor.

Odaya girip çıkıyor ve fotoğrafa bakıyor.

Ona bakan kimse yok. Yalnızca didişen iki el.

Okurken de sürekli başını kaldırıp bakıyordu. Fotoğraftaki ellerin her seferinde konum değiştirmesi mümkün olabilir mi? Saçma. Neden tam da bileklerle çevrelenen bir kare kestiğini düşünmeye başladı. Gözlerini de içine alan bir dikdörtgen ya da dirseklerine dek uzanan bir üçgen de olabilirdi.

Daha fazla okuyamadı. Kitabı attı. Fotoğraf bileğini burktu. Sol elini yavaşça sağ bileğinin üzerine koydu. Korkakça. Sağ bileğini büktü bir iki kez. Böyle değil. Fotoğrafa daha dikkatli bak. Damarların çıkacak. Bileği daha sıkı kavradı. Sağ bileğini bükmeye çalıştı. Sol başparmağıyla destekledi direnci. Acıyla ellerini çekti. Kemikler biraz daha sızlamayı sürdürecek. Çerçeveyi duvardan indirdi. Kitabın üzerine savurdu. Cam kırıldı. Sol bileği rahat şimdi. İstediği kadar bükebilir.

Şizofrenler İçin Almanca Dil Dersi

(Sevgili Şizofrenler, gazeteniz Dolu Haber, ŞiTivi kanalında her akşam ilgiyle izlediğiniz Şizofrenler İçin Almanca Dil Dersi adlı programı daha iyi takip edebilmeniz amacıyla bir ilki daha gerçekleştiriyor ve programın tam metnini sizin için her gün yayınlamayı sürdürüyor.)

Şizofrenler İçin Almanca Dil Dersi 3:

Herr Mannheil: Hallo, liebe Zuschauer!

Sevgi Hanım: Sevgili Şizofrenler, bu dersimizde Herr Mannheil ile birlikte Almanca hal hatır sorarak kendimizi tanıtmaya dair öğrendiğimiz cümleleri pekiştirmek amacıyla çeşitli alıştırmalar yapacağız. Dilerseniz önce diyaloglarımızdan başlayalım.

Diyalog 1: Im Krankenhaus… (Hastanede…)

Şizofren1: Guten Tag! (İyi günler)

Şizofren2: Guten Tag! (İyi günler)

Ş1: Wie geht es Ihnen? (Nasılsınız?)

Ş2: Danke, es geht mir gut. Und Ihnen? (Teşekkür ederim, iyiyim. Ya siz? Ya siz nasılsınız?)

Ş1: Danke, mir geht es auch gut. (Teşekkür ederim, ben de iyiyim.) Ich bin Hasan. Und Sie? (Ben Hasan'ım. Ya siz? Ya siz kimsiniz?)

Ş2: Ich bin Hans. (Ben Hans'ım.)

Ş1: Ich komme aus der Türkei. Und Sie? (Ben Türkiye'den geliyorum. Ya siz?)

Ş2: Ich komme aus Deutschland. (Ben Almanya'dan geliyorum.) Ulrich kommt auch aus Deutschland. (Ulrich de Almanya'dan geliyor.)

Ş1: Ich bin schizophren. Und Sie? (Ben Şizofrenim, ya siz?)

Ş2: Ich bin auch schizophren.(Ben de şizofrenim.)

Ş1: Ach so. (Demek öyle.) Die Grundsymptome meiner Krankheit sind Wahnerlebnisse, Halluzinationen, Große Angst vor Unglücken, Apathie, Traurigkeit, Hoffnungslosigkeit, Aggressive Angespanntheit, Planlosigkeit, Misstrauen und Schwierigkeiten in der Formulierung von Gedanken. (Benim hastalığımın temel belirtileri sanrılar, varsanılar, kötü şeylere dair büyük korku, apati, üzüntü, umutsuzluk, saldırgan gerginlik, plansızlık, güvensizlik duyma ve duyguların anlamlandırılmasındaki zorluklardır.)

Ş2: Die Grundsymptome meiner Krankheit sind auch Wahnerlebnisse, Halluzinationen, Große Angst vor Unglücken, Apathie, Traurigkeit, Hoffnungslosigkeit, Aggressive Angespanntheit, Planlosigkeit, Misstrauen und Schwierigkeiten in der Formulierung von Gedanken. (Benim hastalığımın da temel belirtileri sanrılar, varsanılar, kötü şeylere dair büyük korku, apati, üzüntü, umutsuzluk, saldırgan gerginlik, plansızlık, güvensizlik duyma ve duyguların anlamlandırılmasındaki zorluklardır.)

Ş1: Ach so. (Demek öyle.) Angenehm.(Memnun oldum.)

Ş2: Ja, es ist so. (Evet, öyledir.) Angenehm. (Memnun oldum.)

Ş1: Auf Wiedersehen!(Görüşmek üzere.)

Ş2: Auf Wiedersehen!(Görüşmek üzere.) Bis morgen!(Yarın görüşmek üzere.)

Dialog 2:

Bu dialoğumuzda konuşmacıların adlarını "ş" harfinin Almancadaki karşılığı olan "sch" harf öbeğiyle kısaltacağız.

Im Garten…(Bahçede…)

Sch1: Hallo, Hans!(Merhaba, Hans.)

Sch2: Hallo, Hasan! (Merhaba, Hasan.)

Sch1: Wie geht es Ihnen, Hans? (Nasılsınız, Hans?)

Sch2: Danke, gut. (Teşekkür ederim, iyiyim.) Wie geht es Ihnen? (Peki ya siz nasılsınız, Hasan?)

Sch1: Danke, mir geht es auch gut.(Çok teşekkür ederim. Çok iyiyim.)

Sch2: Haben Sie gestern gut geschlafen, Hasan? (Dün iyi uyudunuz mu, Hasan?)

Sch1: Ich habe gestern sehr gut geschlafen, danke. (Dün çok iyi uyudum, teşekkür ederim.)Und Sie?(Peki ya siz dün gece iyi uyudunuz mu, Hans?)

Sch2: Ja, ich habe auch sehr gut geschlafen, danke.(Dün ben de çok iyi uyudum, teşekkür ederim.)

Sch1: Haben sie gestern Ihre Medikamente genommen? (Dün ilaçlarınızı aldınız mı?)

Sch2: Ja, ich habe gestern meine Medikamente genommen. (Evet, dün ilaçlarımı aldım). Danke. (Teşekkürler) Und Sie? (Ya siz?)

Sch1: Ja, ich habe meine Medikamente genommen. (Evet, ilaçlarımı aldım.) Danke sehr. (Çok teşekkürler)

Sch2: Hasan, danke sehr.(Hasan, teşekkür ederim)

Sch1: Bitte schön. Tschüss. (Rica ederim, hoşçakalın)

Sch2: Tschüss. (Hoşçakal.)

Sevgi Hanım: Sevgili Şizofrenler, bu günkü dersimiz ne yazık ki burada sona ermektedir. Sizden ricamız, dialogları bir kez daha gözden geçirerek, anlamadığınız yerleri not almanızdır. Sorularınızı 0212 262 444 687

numaralı telefona 24 saat kesintisiz iletebilirsiniz. Hoşçakalın, sevgili şizofrenler.

Herr Mannheil: Tschüss!

Açılamayan Bir Zarfın Daktilo Tuşlarını Hareketsizleştireceğine Dair Gelişen Korkunun Hikayesi

Elleri titreyerek yazıyor. Hep o zarfın yüzünden. Bir gün posta kutusunu açtığında gördü. Üzerinde isim yok, imza yok. Adres yok. Adres var, hayır, olmasa nasıl gelecek? Bir şekilde gözünden mi kaçtı acaba o telaşla?

İmzasız mektuplar herkese gelebilir, diye düşündü. Ama acaba kimden? Belki biri önemli bir haber verecek. İçeriği değil, başka bir şey deli ediyor onu. Zarfı açmaya çalıştı. Zarf açılmıyor. Bir gariplik var. Önünü çevirdi, arkasına baktı tekrar. Düpedüz zarf.

Ne oluyor?

Düpedüz zarf işte. Önünü tekrar çevirdi. Bomboş. İncecik. Sıkıldı. Acaba bir kağıttan ibaret olabilir mi? Zarf süsü verilmiş, insanın aklını karıştırmak için yapılmış bir oyun.

Ucundan makasla kesti. Ortasından bir şey çıkmıyor. Yokladı. Ortaya doğru bir şişkinlik var. Kenarlarından kese kese zarfın ortasına ulaşır, içini açarım.

Ama cesaret edemedi. İçini bir korku kapladı. Ölesiye korkuyor. Zarfın tüm hayatını mahvedeceğinden korkmaya başlıyor. Tüm zamanını çalmaya mı başladı zarf? Neden korkuyor?

‘Beni nereden buldular? Kendi halimde bir…’

Daha fazla da yazamaz. Daktilonun başına oturdu. Yazmaktan korkuyor kana kana. Delirmiş gibi. Zarfın içindeki hafif şişkinlikte ne vardı, ne var.

Ne var?! Bağırmak istedi ‘Ne Var?!’ diye. Ama herkes uyuyor. Daktilo tıkırtısından korkuyor.

Tuşlara vurdu, tuşlara. Tuşların artık vurulamayacak oluşu korkutuyordu onu artık. Korkuyordu artık ve birden bire inme gibi indi korku. Deli gibi yazmak istiyordu.

Belki de zarfın içinde…

Düşüncelerini yazamaz oldu. Yazamaz oldum, diye yazmaktan da korkuyor. Yazdıklarını yaşama korkusu mu? İçindeki her korku birbirine dönüşebilir. Delirmiş…

‘Delirmiş’i de sildi. Delirmekten korktuğu için olabilir mi?

Korkularımı yazarsam yener miyim, diye sorarken bile hâlâ korkuyor. Hiç bu kadar hızlı korkmamıştım. Bir fare çıksa karşıma ya da bir köpek gelip dizlerimi koklasa. Hiç bu kadar korkmamıştım, diye yazacaktı; belki daha da korkar, korkusu geçmez de artar diye korkuyor artık korkuyor çok, korkuyorum.

‘Yeter!’ diye bağıracaktı, ama herkes uyuyordu. Daktilo tıkırtısının onları uyandırmasından korktu. Bir kere de uyarmıştı içlerinden biri; yazmasın diye belli bir saatten sonra. O belli saati de söylemişti elbette ama hatırlamıyor şimdi. Korkudan unutmuş olabilir miyim, diye yazacaktı: unutmuş olmaktan da korktu. Unutmaktan korktuğu için yazmadı bu konuyu kapatalım artık. Lütfen.

‘Ay!’ diye bağıracak; herkes de uyuyor. Hay aksi! Hep böyle olur gecenin bir yarısı gelir bu zarflardan. Ortası şişkin kesilemeyen zarflardan nefret ederim. Ne diyorum, bir kere geldi yalnızca oysa.

Durmuyor artık, saate bakıyor; çıkması lazım ama posta kutusunun başından ayrılamaz. Daha doğrusu daktilonun tuşlarına ara sıra dokunması lazım. Tuşların hareket etmediği, inip kalkmadığı bir an gelecek, diye ödü patlıyor. Hepsi de zarfın yüzünden. Bir açılsaydın. Nerden de gelir beni bulur böyle şeyler hep? Nefret ederim böyle beni bulmalarından bu zarfların. Hep dedim de diyorum ya bir kere oldu; yani bir kere geldi ama yetti her şey için bu. Korkmak için ve tuşlara dokunamamak için. Tuşları kontrol etmek. Tabii ya. Aslında tam tersine sürekli onlara dokunuyor olmalıydı.

Dokunuyor olmalıydı, tümcesini de çabucak yazıp bitirmek istedi; çünkü bitirmeden hareketsizleşmesini istemez tuşların. Bir an gelecek, ama tümceyi bitirdikten sonra. Lütfen, lütfen.

‘Lütfen!’ diye arka arkaya yirmi kere otuz kere bağırabilirdi; ama uyandırmak istemiyordu kimseyi. İn cin top oynuyor dışarıda. Onlara katılmak isterdim, yani cinlere ama dışarıya çıkacak değilim; ya da belki daktiloyla çıkılabilir.

‘Böyle bir şeyi daha önce yaşamamıştım,’ diye düşündü. Yaşamamış olmaktan da korktu; emin olamadı. ‘Yazmayayım,’ dedi.

Zarfı, gitti, yerine koydu. Yerine dedim, yani posta kutusuna geri koydu. Gözlerini kapattı görünmez olmak için. Ağzını açtı; içinden, ama tamamen içinden ve dişlerini de sıkarak bağırdı. Ağzı açık olduğuna göre ‘Aa’ diye bağırmıştır içinden. Gözlerini açmadan yukarı çıktı. Gözlerini açıp daktilonun başına oturdu. Hâlâ mı korkuyorsun; ahmak.

Kendine daha önce hiç ahmak dememişti ve açılamayan bir zarf da almamıştı. Demek her şey her an değişebilir. Bunu yazarken de birden değişimle ilgili olan her düşüncesinin değişebileceğini hissedip yazdığından utandı. Silsem. Daktiloyu oynattı biraz. Yok. Daktilo niye oynamıyor.

Hayır, canım tabii ki çalışıyor. Terledim, terledim. Saate baktı. Geçti vakit. Başka şeyler yapacaktım. O kadar kesin planlarım vardı ama daktilonun başından kalkamıyorum. Artık kalkamıyorum.

İtiraf etmek istedi. ‘Korkuyorum!’ diye bağırmak istedi. Önce ünlemle, sonra ünlemsiz yazdı ve hangisinin korkusunu geçireceğini düşündü.

Ölmemek için: ‘Yaşıyorum,’ yazmak gibi, zarfı bir daha görmemek için; ‘O zarfı hiç görmedim,’ diye yazdı. Kendini kandırdığını biliyor. Tütsü gibi keskin görüyor. Başka türlü yazmalıydı, birden şimşek gibi çaktı, söndü; bir kısrağa tutunmuş bir amazon da canlandı birden gözünün önünde ve neyin nereden geldiğini bilmez oldu. Her şey gerçekten giderek soyutlaştı. Gözlerini tekrar kapadı.

Bunu her yerde yapmaya başladığının farkına vardı. Elbette varacak çünkü bilincine giriyor bu kapama-açma.

Örneğin, bir aya yakın bir süre geçti şimdi zarfın üzerinden; ne diyorum; yani zarfın açılamayışından -ki bunun için de zarfın ele geçmesi gereklidir-, ve her posta kutusundan geçişte gözlerini kapıyor. Aynı anda posta kutusunda kendilerine gelen mektuplara bakan başkaları da oluyor; onlar da fark ediyorlar. Bir tik sanıyorlardır. En son yolda kapadı gözünü, iki araba geliyordu üzerine doğru ve iki şoför arasında bir diyaloğu duymuştu. Yolun ortasında dayanılmaz bir gerçeklik ki ona artık bir gerçeklikmiş gibi de gelmiyor bunlar. Bütün bu diyaloglar... Ama neredeyse yaşamına patlıyordu faturası. 'Belki de duymamam gerekli,' diye düşündü, o sırada yeni diktirdiği kocaman çantasında daktiloyu da taşıyordu elbette.

Yok, yok. Zarfın kulakla ilgisi yok ve hala korkuyorum. Bir zarf adı geçiyor ama korkusunun zarfla nasıl bir ilişkisi vardı kestiremez oldu. İtiraf et, korkunu geçirmek için yazıyorsun.

'Böyle yazma,' dedi, kendi kendine. 'Bu tümceyi yazma, yazdıktan sonra ya geçirmezse artık.'

Yazdıklarına fal gibi baktı. Kehanet gibi baktı.